

Procesreglement 2026

Procesreglement
voor
civiele zaken
in eerste aanleg en in hoger beroep

Aruba - Curaçao - Sint Maarten - Bonaire - Sint Eustatius - Saba

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	Artikel
Deel A: Algemene Bepalingen	
Hoofdstuk 1: Dit reglement	1-6
Hoofdstuk 2: Inleidend processtuk	7-11
Hoofdstuk 3: Verder procesverloop	12-23
Hoofdstuk 4: Zitting	24-28
Hoofdstuk 5: Uitspraak en openbaarheid	29-36
Deel B: Eerste Aanleg - Vorderingszaken	
Hoofdstuk 1: Algemeen procesverloop	37-48
Hoofdstuk 2: Rolzittingen	49-60
Deel C: Eerste Aanleg - Kort geding, Beslag, Kleine vorderingen	
Hoofdstuk 1: Kort Geding	61-68
Hoofdstuk 2: Beslag	69-76
Hoofdstuk 3: Kleine vorderingen (small claims)	77-79
Deel D: Eerste Aanleg - Verzoekzaken	
Hoofdstuk 1: Algemeen	80-86
Hoofdstuk 2: Personen- en familierecht	87-90
Hoofdstuk 3: Scheidingszaken	91-97
Hoofdstuk 4: Insolventiezaken	98-106
Hoofdstuk 5: Arbeidszaken	107-112
Deel E: Hoger Beroep	
Hoofdstuk 1: Hoger beroep vorderingszaken en kort gedingen	113-129
Hoofdstuk 2: Hoger beroep verzoekzaken	130-138
Hoofdstuk 3: Enige bijzondere procedures	
§ 1. Verzoek tussentijds appèl	139
§ 2. Verzoek schorsing tenuitvoerlegging	140-146
§ 3. Verzoek verkorting van termijnen bij kort geding	147
Deel F: Griffierecht	148-173
Deel G: Liquidatietarief	174
Deel H: Overgangs- en slotbepalingen	175-178

INLEIDING

Bij het per 1 augustus 2005 ingevoerde reglement:

Gelijktijdig met dit reglement treedt voor de Nederlandse Antillen en Aruba een nieuw Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering in werking. De verschillende rol- en procesreglementen die in Aruba en op de onderscheiden eilanden van de Nederlandse Antillen sedert enige tijd golden, dienden aan de nieuwe wetgeving te worden aangepast. Uniformering was daarbij gewenst; niet alleen rechters, maar ook advocaten verrichten geregeld werkzaamheden in of ten overstaan van een ander gerecht dan van hun "eigen" land of eiland en het is niet goed te verdedigen dat zij, binnen één jurisdictie, dan stuiten op onderling verschillende regels.

Het hierbij aangeboden reglement beoogt onder meer de duur van de verschillende soorten civiele procedures binnen aanvaardbare perken te brengen c.q. te houden, zonder evenwel aan partijen of hun gemachtigden de mogelijkheid te ontnemen om, waar nodig, meer tijd te nemen, bijvoorbeeld voor minnelijk overleg of wanneer het een cliënt betreft die in het buitenland woont of is gevestigd. Een bijzonderheid van het Antilliaans en Arubaans procesrecht is dat partijen niet verplicht zijn zich van (rechtsgeleerde) bijstand te voorzien. Niet alleen in zaken van personen- en familierecht, maar ook in handelszaken komt het regelmatig voor dat zij in persoon procederen. Dan zal, waar nodig, de behandelend rechter hen op de toepasselijke bepalingen van dit reglement wijzen. Bij de voorbereiding zijn de bij de gerechten bestaande reglementen tegen het licht gehouden, terwijl ook de in Nederland geldende landelijke reglementen zijn geraadpleegd. Van verschillende van genoemde reglementen zijn bepalingen, al dan niet aangepast, in het thans aangeboden reglement overgenomen. Voorts heeft een gedachtewisseling plaatsgevonden met vertegenwoordigers van de balie. Het reglement is krachtens mandaat van de Hofvergadering d.d. 24 september 2004 vastgesteld op 1 februari 2005.

Bij het per 1 augustus 2016 ingevoerde reglement 2016:

Tien jaar ervaring met het procesreglement hebben onduidelijkheden en leemten aan het licht gebracht, die aanpassing wenselijk maakten. Voorts bleken enige modernisering wenselijk. Nieuw is de prominente plaats van de comparitie na antwoord. In verband daarmee zijn de 'spoedeisende bodemzaken' komen te vervallen. De Handleiding Griffierecht en het Liquidatietarief zijn in het reglement opgenomen. Consultaties hebben plaatsgevonden, niet alleen tussen de rechterlijke werkgroep die de aanpassingen heeft voorbereid en de overige rechters, maar ook met de griffiers, advocatuur en deurwaarders. Via www.antilliaansejuristenvereniging.com is een voor iedereen toegankelijke internetconsultatie gehouden. Het aangepaste reglement is door het bestuur van het Hof vastgesteld op 21 juni 2016 en treedt in werking met ingang van 1 augustus 2016.

Bij het per 1 augustus 2018 ingevoerde reglement 2018:

Na consultatie van de rechters en advocaten zijn enige verbeteringen in het reglement aangebracht [...] en zijn bepalingen toegevoegd over toegelaten gemachtigden, buitenlandse advocaten, de behandeling in kort geding en de zittingen in hoger beroep [...]. Het aangepaste reglement [...] treedt in werking met ingang van 1 augustus 2018.

Bij het per 1 oktober 2023 ingevoerde reglement 2023:

Mede op basis van na consultatie van de balies ontvangen suggesties, is het procesreglement aangepast. Toegevoegd zijn bepalingen over een doelmatige oproeping, overlegging van producties, informatieverstrekking aan derden, tolken, videoverbinding, het algemeen procesverloop in AR-zaken, uitsteltermijnen op de rolzitting en over het kort geding [...]. In het hoofdstuk over beslag is de zwartmaking geschrapt, is een ondergrens voor beslagverlof opgenomen en is de Beslagsyllabus deels van overeenkomstige toepassing verklaard [...]. Om de toegankelijkheid van de gerechten te vergroten en de procedure voor kleine vorderingen te vereenvoudigen en te verbeteren, is het hoofdstuk 'Kleine vorderingen (small claims)' toegevoegd [...]. In EJ-zaken is nu ter verbetering van hoor en wederhoor de mogelijkheid opgenomen dat het verweerschrift moet worden ingediend op een rolzitting die aan de mondelinge behandeling voorafgaat [...]. Nieuw is het hoofdstuk over arbeidszaken, waarin de bepalingen van kort geding grotendeels van overeenkomstige toepassing zijn verklaard, waaronder de bepalingen dat producties en tegenverzoeken voorafgaand aan de mondelinge behandeling tijdig moeten worden toegestuurd [...]. Bepaald is dat rolzittingen elektronisch kunnen worden gehouden [...]. Toegevoegd is de bepaling dat het Hof in hoger beroep in AR-zaken en kort gedingen na ontvangst van de appèlstukken een mondelinge behandeling kan gelasten [...]. Ook verder zijn door het hele reglement bepalingen verbeterd en verduidelijkt. Het aangepaste reglement is door de Hofvergadering vastgesteld op 4 september 2023 en treedt in werking met ingang van 1 oktober 2023.

Bij het per 1 augustus 2026 ingevoerde reglement 2026:

Twintig jaar na de invoering van het Procesreglement en drie herzieningen later, bleek weer behoefte aan verdere verbetering, zowel vanuit de gerechten en het Hof, als vanuit de advocatuur en deurwaarderij. Door het hele reglement zijn aanpassingen aangebracht. De artikelen zijn herschikt en vernummerd. Het aangepaste reglement is door de Hofvergadering vastgesteld op 8 mei 2026 en treedt in werking met ingang van 1 augustus 2026.

DEEL A ALGEMENE BEPALINGEN

Hoofdstuk 1: Dit reglement

Artikel 1. Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. *Rv*: het *Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*.
- b. *proceshandeling*¹: hetgeen krachtens wettelijk voorschrift, reglement of beslissing van de rechter door een partij moet of kan worden verricht teneinde de voortgang van een zaak mogelijk te maken.
- c. *in het buitenland*: buiten Aruba, Curaçao, Sint Maarten en de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba².
- d. *werkdagen*: maandag tot en met vrijdag, met uitzondering van de dagen dat de betrokken griffie gesloten is.
- e. *klemmende redenen*³: redenen waarom in redelijkheid van een partij niet gevergd kan worden dat die partij de proceshandeling binnen de gestelde termijn verricht.
- f. *overmacht*: omstandigheden die niet aan de partij zijn toe te rekenen en waardoor het voor een partij redelijkerwijs niet mogelijk was tijdig uitstel te verzoeken.⁴
- g. *vorderingszaken*⁵: vorderingsprocedures, zaken waarin een vonnis wordt gewezen (Boek 1 Titel 2 Rv).
- h. *verzoekzaken*⁶: verzoekprocedures, zaken waarin een beschikking wordt gegeven (Boek 1 Titel 10 Rv).
- i. *hoofdsom*: het gevorderde bedrag zonder bijtelling van de gevorderde rente, buitengerechtigde kosten en proceskosten.

¹ In een civiele procedure worden door partijen niet alleen aktes en conclusies ingediend, zij verrichten ook andere handelingen, zoals bijvoorbeeld het op verzoek van de rechter toelichten van een standpunt en het opgeven van verhinderdata.

² Voorafgaande bepaling A Rv Curaçao, Sint Maarten en BES en Voorafgaande bepaling B Rv Aruba.

³ Voorbeelden:

- de ingewikkeldheid van de zaak, die met name een rol kan spelen indien de gemachtigde van gedaagde zich met het oog op het opstellen van de conclusie van antwoord nog in de zaak moet inwerken;
- de noodzaak om voor het verrichten van de betrokken proceshandeling een deskundige in te schakelen, waardoor de termijn wordt overschreden;
- niet aan partijen toe te rekenen communicatieproblemen tussen de partij en haar gemachtigde. Te denken valt aan vertaalproblemen met buitenlandse cliënten en het verkrijgen van bescheiden uit het buitenland;
- het wachten op de uitspraak in andere relevante procedures;
- meer persoonlijke omstandigheden, zoals ziekte van de gemachtigde of de partij.

⁴ Voorbeeld: door een verkeersongeval kan de advocaat niet tijdig het kantoor, een kantoorgenoot of de griffie bereiken om met spoed een uitstelverzoek te doen.

⁵ Vorderingszaken worden ook wel aangeduid als AR-zaken. De afkorting AR verwijst naar het algemeen register genoemd in artikel 113 lid 1 Rv.

⁶ Verzoekzaken worden ook wel aangeduid als EJ-zaken. De afkorting EJ staat voor extra-judicieel.

Artikel 2. Toepasselijkheid

De bepalingen van deel A zijn, tenzij anders bepaald, op alle in dit reglement beschreven procesvormen van toepassing.

Artikel 3. Termijnen

Op dit reglement zijn de bepalingen van de Algemene termijnen-(lands)verordening van toepassing, met dien verstande dat alle dagen waarop de griffie gesloten is gelden als zaterdag, zondag of algemeen erkende feestdag. Een termijn die zou eindigen op een dag dat de griffie is gesloten, wordt dus verlengd tot de eerstvolgende dag dat de griffie is geopend.

Artikel 4. Gevolgen niet-naleving reglement

Bij niet-naleving van een in dit reglement gegeven voorschrift zal de rechter daaraan het gevolg verbinden dat de rechter in de gegeven omstandigheden met het oog op de aard van het voorschrift, de ernst van het verzuim, de eisen van een goede procesorde en de overige omstandigheden van het geval passend voorkomt.

Artikel 5. Afwijking reglement

De rechter kan, zo mogelijk na partijen hierover te hebben gehoord, in alle gevallen van de voorschriften van dit reglement afwijken, indien de rechter dit geboden acht op grond van enig wettelijk voorschrift, de eisen van een goede procesorde, de eisen van een behoorlijke procesvoering, of ter voorkoming van onredelijke vertraging van het geding.⁷

Artikel 6. Gevallen waarin dit reglement niet voorziet

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de rechter. Bij de beslissing neemt de rechter zoveel mogelijk de bepalingen van dit reglement in acht.

Hoofdstuk 2: Inleidend processtuk

Artikel 7. Opgave geldelijk belang voor heffing griffierecht

1. Bij de indiening van het processtuk dat de instantie inleidt⁸ wordt in de kop van het stuk het bedrag waarop het direct geldelijk belang van de indiener bij de zaak kan worden gewaardeerd schriftelijk vermeld. Hetzelfde geldt voor het processtuk waarbij de eis wordt vermeerderd. Voor de bepaling van dit belang wordt 'door de vordering heen gekeken' als bedoeld in artikel 151 van dit Procesreglement.

2. In zaken waarin geen direct geldelijk belang is aan te wijzen, wordt vermeld 'onbepaalde waarde'.

⁷ In dit verband verdient in het bijzonder aandacht de positie van partijen die zonder bijstand ter zitting verschijnen. Voor deze personen is het extra bezwaarlijk om ter zitting te verschijnen om dan slechts te horen dat de andere partij uitstel voor de te verrichten proceshandeling vraagt. De (rol)rechter kan om die reden besluiten in plaats van twee achtereenvolgende uitsteltermijnen te verlenen, dadelijk tot peremptoirstelling over te gaan met toepassing van een dubbele termijn. Dit laat overigens onverlet de mogelijkheid voor de partij die moet dienen om de zaak eerder op de rol te doen plaatsen (met behoud van peremptoirstelling) om vervroegd te dienen.

⁸ In eerste aanleg is dit het verzoekschrift. In hoger beroep in vorderingszaken en in kort geding kan de vermelding worden gedaan in de kop van de akte van appel of de memorie van grieven, en in verzoekzaken of het beroepschrift.

Artikel 8. Fysieke indiening

Inleidende processtukken worden (ook) fysiek ter griffie ingediend, niet (uitsluitend) per post of e-mail.

Artikel 9. Bij het verzoekschrift over te leggen bescheiden

1. Bij het verzoekschrift legt verzoeker de producties over waarop de verzoeker zich wenst te beroepen. Ook legt verzoeker daarbij zo mogelijk over (een print van een digitaal of een kopie van) een uittreksel uit de basisadministratie persoonsgegevens of het bevolkingsregister dan wel het handelsregister, waaruit blijkt op welk adres de wederpartijen en de in het verzoekschrift genoemde belanghebbenden zijn ingeschreven of geregistreerd. Deze bescheiden dienen in beginsel niet ouder te zijn dan drie maanden.⁹ Voorts doet verzoeker opgave van de telefoonnummers, e-mailadressen en overige contactgegevens van de wederpartijen en de in het verzoekschrift genoemde belanghebbenden, tenzij deze gegevens voor de verzoeker redelijkerwijze niet te achterhalen zijn.¹⁰
2. Dit uittreksel en deze gegevens hoeven niet te worden overgelegd, voor zover uit het verzoekschrift blijkt dat een wederpartij of een belanghebbende schriftelijk woonplaats heeft gekozen ten kantore van een advocaat en evenmin voor zover ingevolge de wet een afschrift van het verzoekschrift niet aan een wederpartij of een belanghebbende hoeft te worden toegezonden.
3. Ook in geval van woonplaatskeuze dient in het verzoekschrift de daadwerkelijke woonplaats van de desbetreffende partij te worden vermeld
4. Indien op de oproeping van een buitenlandse wederpartij verdragsrechtelijke bepalingen van toepassing zijn, vermeldt de verzoeker dat in de kop van het verzoekschrift en levert de verzoeker bij het verzoekschrift de eventueel benodigde vertaling(en) van de processtukken aan.

Artikel 10. Geldigheidsduur bewijs van onvermogen

Een bewijs van onvermogen moet zijn afgegeven niet eerder dan zes maanden vóór de indiening van het inleidend processtuk bij GEA of Hof. Voor hoger beroep zal een appellant in de regel een nieuw bewijs van onvermogen nodig hebben (artikel 880 lid 1 Rv).

Artikel 11. Aantal exemplaren van het verzoekschrift

De verzoeker dient, naast het originele exemplaar en een afschrift daarvan, zoveel extra afschriften van het verzoekschrift met producties ter griffie in als nodig zijn om aan de wederpartijen, in het verzoekschrift genoemde belanghebbenden en, in zaken betreffende minderjarigen (met uitzondering van alimentatiezaken), de Voogdijraad toe te zenden¹¹.

⁹ Dit laat onverlet de verantwoordelijkheid van de deurwaarder om in voorkomend geval voorafgaand aan de oproeping de registers opnieuw te raadplegen. Het bij het verzoekschrift te voegen uittreksel strekt er mede toe een juiste invoering in het zaaksregistratiesysteem te bevorderen.

¹⁰ Van een verzoeker kan worden verlangd dat hij actief onderzoek doet naar contactgegevens van, bijvoorbeeld, een mede-erfgenaam of een contractspartij.

¹¹ Voor deze formulering is gekozen omdat toezending aan meerdere verweerders soms kan worden geclusterd, bijvoorbeeld indien één gemachtigde voor meerdere verweerders optreedt, en voorts omdat in een aantal gevallen geen toezending aan verweerders plaatsvindt. De griffie neemt tot uitgangspunt dat afschriften niet gezegeld hoeven te worden.

Hoofdstuk 3: Verder procesverloop

Artikel 12. Berichtenverkeer (brief, e-mail)

Een voor de rechter of griffie bestemd bericht wordt aan de griffie gericht per brief of per e-mail, onder gelijktijdige toezending van een afschrift daarvan aan de gemachtigde van de wederpartij of, indien deze geen gemachtigde heeft, aan de wederpartij zelf. In het bericht dient van de verzending van dit afschrift melding te worden gemaakt, bij gebreke waarvan de rechter het bericht buiten behandeling kan laten. Het bericht bevat in de kop de naam van partijen, het zaaksnummer en, indien van toepassing, de zittingsdatum.¹²

Artikel 13. Onttrekking gemachtigde

Indien een gemachtigde desisteert, stuurt de gemachtigde daarvan zo spoedig mogelijk bericht aan de griffie en aan de wederpartij, onder opgave van het laatste aan de gemachtigde bekende postadres, e-mailadres, telefoonnummer en eventuele overige contactgegevens van de cliënt en met de bevestiging dat de cliënt tijdig van het desisteren en van de stand van de zaak in kennis is gesteld.¹³

Artikel 14. Toegelaten gemachtigden en rechtsbijstandverleners

1. Als beroepshalve optredende gemachtigden en rechtsbijstandverleners (verleners van bijstand in rechte, de bij een partij in dienst zijnde juridisch adviseur daar niet onder begrepen) kunnen slechts optreden bij het hof ingeschreven advocaten, alsmede, voor zover hun bevoegdheid strekt, deurwaarders¹⁴ en door het Hof toegelaten zaakwaarnemers.¹⁵ Andere beroepshalve optredende gemachtigden en rechtsbijstandverleners worden niet toegelaten.

2. Een gemachtigde, niet zijnde een advocaat, deurwaarder of toegelaten zaakwaarnemer, wordt, indien die gemachtigde zich binnen een jaar in meer dan één zaak als gemachtigde aandient, als gemachtigde in die volgende zaak of zaken geweigerd, tenzij de gemachtigde ten genoegen van de rechter aantoonde dat van beroepshalve optreden geen sprake is. Hetzelfde geldt voor een rechtsbijstandsverlener, niet zijnde een advocaat, deurwaarder of toegelaten zaakwaarnemer.

Artikel 15. Buitenlandse advocaten

In bijzondere gevallen kan de rechter een buitenlandse advocaat die niet bij het hof is ingeschreven als gemachtigde in een zaak toelaten, mits deze advocaat samenwerkt met een bij het hof ingeschreven advocaat. Het berichtenverkeer met en door de griffie zal plaatsvinden met laatstgenoemde advocaat.

¹² In het geval een digitaal portaal beschikbaar is, kunnen berichten langs die weg worden gedaan.

¹³ Tenzij het beroepsgeheim zich ertegen verzet.

¹⁴ De bevoegdheidsgrens in Curaçao is dat de vordering betreft een geldsom die of een direct geldelijk belang dat Cg 10.000 niet te boven gaat, waarbij de vordering niet een gedeelte van een grotere geldsom of groter geldelijk belang betreft (Deurwaarderslandsverordening Curaçao 2020).

¹⁵ Sinds 2013 worden door het Hof geen zaakwaarnemers meer toegelaten. Vgl. GHvJ 23 januari 2018, ECLI:NL:OGHACMB:2018:324. Alleen Curaçao en Sint Maarten kennen nog enkele zaakwaarnemers.

Artikel 16. Dagbepaling; wijze van oproeping

1. De datum en het aanvangstijdstip van zittingen worden ambtshalve bepaald. Indien ten tijde van de bepaling verhinderdata van personen bekend zijn wier verschijning op de zitting wenselijk is, wordt daarmee zoveel mogelijk rekening gehouden.
2. De rechter kan een voor de zaak of partij doelmatige wijze van oproeping gelasten¹⁶, binnen de grenzen van de wet.

Artikel 17. Op het processtuk te vermelden gegevens

In de kop van een processtuk dient op duidelijke wijze te worden vermeld: de aard van het processtuk, de naam van partijen, het zaaksnummer en, indien van toepassing, de zittingsdatum. De gegevens betreffende de partij van wie het stuk afkomstig is dienen aan die van de andere partij vooraf te gaan. Indien met het processtuk ook een andere handeling wordt verricht dan die waarvoor de zaak staat, wordt hiervan eveneens melding gemaakt in de kop.¹⁷

Artikel 18. Nummering en lijst producties

Producties worden genummerd, en in opvolgende processtukken van dezelfde partij door die partij doorgenummerd. Een partij die producties indient, voegt een lijst bij van producties en voorziet de producties van bij voorkeur genummerde tabbladen.

Artikel 19. Termijn voor uitstelverzoeken

Een partij die uitstel wenst van een zitting, dient het verzoek daartoe zo spoedig mogelijk en uiterlijk op de derde (de voor-voorlaatste) werkdag voor de dag van de zitting aan de rechter te sturen, met kopie aan de wederpartij.

Artikel 20. Uitstel na peremptoirstelling

1. Indien een partij voor het verrichten van een proceshandeling peremptoir staat, wijst de rechter een tijdig (als bedoeld in artikel 19) ingediend verder verzoek om uitstel af, behoudens:
 - a. uitdrukkelijke instemming van de wederpartij;
 - b. klemmende redenen of overmacht;

Bij afwijzing van het verzoek vervalt het recht om de proceshandeling anders dan op de oorspronkelijk bepaalde datum te verrichten en beslist de rechter op welke wijze de procedure wordt vervolgd.

2. Voordat een partij de rechter om uitstel verzoekt, dient die partij, voor zover redelijkerwijs mogelijk, het standpunt van de wederpartij op te vragen. Bij het verzoek aan de rechter dient dat standpunt van de wederpartij te worden overgelegd. Indien de wederpartij ondanks een redelijke mogelijkheid daartoe geen standpunt heeft gegeven, dient bewijs te worden overgelegd van het opvragen van het standpunt van de wederpartij.

¹⁶ Te denken valt aan oproep bij deurwaardersexploot in een van de andere landen binnen het Koninkrijk en aan een e-mail, indien een dergelijke oproep effectiever voorkomt dan, bijvoorbeeld, de wettelijke voorschriften van oproep door publicatie of aan de officier van justitie.

¹⁷ Te denken valt aan een reconventionele vordering of tegenverzoek, een verandering van eis of een verandering van verzoek, een incident etc.

Artikel 21. Niet-tijdig uitstelverzoek

Een niet-tijdig ingediend verzoek om uitstel wordt niet in behandeling genomen, behoudens in geval van overmacht. In laatstbedoeld geval wordt het verzoek beoordeeld overeenkomstig de artikelen 20 en 23.

Artikel 22. Termijn voor overlegging van producties

1. Een partij die bij gelegenheid van een zitting zich wenst te beroepen op niet eerder overgelegde producties dan wel een akte wil indienen, dient daarvan zo spoedig mogelijk, bij voorkeur uiterlijk op de derde (de voor-voorlaatste) werkdag voor de dag van de zitting aan de rechter en de wederpartij bericht te sturen, onder bijvoeging van die stukken.¹⁸ Digitaal verzonden stukken worden zo spoedig mogelijk en bij voorkeur uiterlijk op de derde werkdag voorafgaand aan de zitting in hard copy aan de rechter en zo mogelijk de wederpartij nabezorgd.

2. Gaat het om een rolzitting waarop beide partijen gelijktijdig schriftelijk moeten pleiten of een processtuk moeten indienen, dan worden de stukken slechts aan de wederpartij gezonden. In de kop van de pleitnota of het ingediende processtuk wordt vermeld dat aan dit voorschrift is voldaan.

3. Producties die te laat zijn, worden in beginsel buiten beschouwing gelaten. De rechter kan, mede gelet op de aard en de omvang van de producties en na partijen zo mogelijk te hebben gehoord, beslissen dat producties die zonder inachtneming van deze termijn zijn ingediend, niettemin geheel of gedeeltelijk in de beoordeling worden betrokken, of dat producties die met inachtneming van deze termijn zijn ingediend, niettemin geheel of gedeeltelijk niet in de beoordeling worden betrokken of dat aan de wederpartij een nadere termijn voor reactie daarop wordt verleend.¹⁹

Artikel 23. Uitstel niet eerder uitgestelde zitting

1. De rechter wijst toe een tijdig (als bedoeld in artikel 19) ingediend verzoek om uitstel van een niet eerder op verzoek van dezelfde partij uitgestelde zitting of een niet met inachtneming van de verhinderdata van diezelfde partij bepaalde zitting. Dit is alleen anders als een zwaarwegend belang van de wederpartij zich daartegen verzet of daarvan onredelijke vertraging van het proces te duchten is.

2. Voor zittingen in hoger beroep geldt een afwijkende regeling: zie artikel 116 en 133 van dit procesreglement.

¹⁸ Dit houdt in dat stukken voor de zitting die op maandag wordt gehouden, uiterlijk de woensdag daarvoor aan het eind van de dag (23:59 uur) door de rechter (alleen in geval van mondeling pleidooi of behandeling) en de wederpartij (in alle gevallen) moeten zijn ontvangen. Voor de zitting die op dinsdag wordt gehouden, moeten die stukken uiterlijk op de donderdag daarvoor aan het eind van de dag door de rechter (ook weer alleen in geval van een mondeling pleidooi of behandeling) en de wederpartij (in alle gevallen) zijn ontvangen, voor de zitting op woensdag op de vrijdag daaraan voorafgaand, voor de zitting op donderdag op de maandag daaraan voorafgaand en voor de zitting op vrijdag op de dinsdag daaraan voorafgaand.

¹⁹ Vergelijk: HR 3 december 2010, ECLI:NL:HR:2010:BO0197, NJ 2010/650, rov. 3.3.1 en 3.3.2.

Hoofdstuk 4: Zitting

Artikel 24. Aanwezigheid in persoon bij de mondelinge behandeling

Partijen dienen, tenzij de rechter anders heeft beslist, bij de mondelinge behandeling ter zitting, waaronder begrepen comparities, kort gedingen, mondelinge pleidooien en getuigenverhoren, zoveel mogelijk in persoon aanwezig te zijn, opdat zij inlichtingen kunnen verstrekken en/of schikkingsonderhandelingen kunnen voeren. Rechtspersonen of partijen die verhinderd zijn dienen zich voor dat doel te laten vertegenwoordigen door een persoon die van de zaak op de hoogte is en bevoegd is een schikking aan te gaan.

Artikel 25. Tolken²⁰

1. De officiële voertalen bij het Gemeenschappelijk Hof zijn Engels, Nederlands en Papiaments. Iedereen kan zich tijdens de zitting in een van deze drie talen uiten. Als daarvoor een tolk nodig is, regelt en betaalt het Gemeenschappelijk Hof een tolk in een van deze voertalen.
2. Als iemand zich tijdens de zitting wil uiten in de Spaanse, Franse of een andere taal, en de volgens het rooster aanwezige tolk ook die taal machtig is, zal de tolk de diensten verlenen die hiervoor nodig zijn.

Artikel 26. Videoverbinding²¹

1. Uitgangspunt is dat partijen en hun gemachtigden in de zittingszaal verschijnen. Indien door de rechter toegestaan, kan een partij of de gemachtigde van een partij via videoverbinding deelnemen aan een zitting²². In bijzondere gevallen kan ook aan anderen dan partijen of hun gemachtigden worden toegestaan de zitting via videoverbinding bij te wonen.
2. Een verzoek als bedoeld in lid 1 moet uiterlijk op de derde werkdag voor de zitting worden gedaan conform artikel 12 [Berichtenverkeer] van dit reglement, waarna daarop zo spoedig mogelijk wordt beslist.

Artikel 27. Verstrekking pleitnota's

Eventuele spreekantekeningen worden ter zitting voorafgaand aan het voordragen daarvan aan rechter, griffier en wederpartij verstrekt.

²⁰ Op grond van de Rijkswet Gemeenschappelijk Hof van Justitie zijn de voertalen bij het Hof en de Gerechten in eerste aanleg Engels, Nederlands en Papiaments. Partijen, getuigen en andere betrokkenen moeten zich tijdens de zitting in een van deze drie officiële talen kunnen uiten. Het is aan het Gemeenschappelijk Hof om dat mogelijk te maken. Als het daarvoor nodig is dat een tolk voor een van de andere betrokkenen (dat kan dus ook zijn voor de rechter, de griffier of een advocaat) naar een van de andere officiële talen vertaalt, regelt en betaalt het Gemeenschappelijk Hof die tolk. Als een partij in een familie-, civiele of bestuursrechtelijke zaak (m.u.v. vreemdelingenbewaring) een tolk wil omdat hij/zij geen van de officiële voertalen machtig is, regelt en betaalt die partij zelf de tolk, onverminderd het bepaalde in lid 2.

²¹ Zie over de 'hybride zitting' HR 13 juni 2025, ECLI:NL:HR:2025:902.

²² Hiertoe kan aanleiding zijn als de partij of gemachtigde zich buiten het land/eiland bevindt waar de zitting gehouden wordt.

Artikel 28. Afgifte proces-verbaal

1. In vorderingszaken, behoudens in kort geding, wordt binnen twee weken na de zitting of een daartoe strekkend verzoek een proces-verbaal afgegeven.
2. In kort geding wordt in beginsel geen proces-verbaal opgemaakt.²³

²³ In kort geding wordt in beginsel geen proces-verbaal opgemaakt. Het belangrijkste argument daarvoor is dat dit niet past bij de aard van het kort geding als spoedprocedure. Zie ook dit citaat (T. van Malssen, *Het proces-verbaal van de mondelinge behandeling in civiele zaken*, TCR 2022/2):

2.2.3 Kort geding

In de literatuur wordt aangenomen dat er geen algemene verplichting bestaat om van een mondelinge behandeling in kort geding steeds een proces-verbaal op te maken als een van partijen daarom vraagt. Een dergelijk gebod zou zich namelijk niet verhouden tot de aard van het kort geding als spoedprocedure die niet moet worden belast met onnodige formaliteiten. Het zou daarom aan het beleid van de voorzieningenrechter moeten worden overgelaten of hij in een bepaald geval aanleiding ziet om uitgewerkte zittingsaantekeningen in de vorm van een proces-verbaal ter beschikking te stellen, of om per brief of e-mail een bevestiging te geven van specifieke punten zoals gedane toezeggingen of erkenningen van de juistheid van standpunten van de wederpartij.⁵²

Ten aanzien van het hoger beroep in kort geding wordt hier echter ook anders over gedacht. De onderliggende gedachte is dat de eerste aanleg weliswaar wordt beheerst door eigen processuele regels, maar dat in appel juist als uitgangspunt op dezelfde wijze wordt geprocedeerd als in bodenzaken, tenzij het spoedkarakter van het kort geding tot afwijking noopt.⁵³ Om die reden zou artikel 90 Rv in hoger beroep in kort geding als uitgangspunt gewoon van toepassing zijn.⁵⁴

De Nederlandse wet biedt sinds 2019 een wettelijke basis voor deze praktijk. Artikel 91 Rv-NL (oud) bepaalde voorheen: *De griffier verstrekt zo spoedig mogelijk een afschrift van processen-verbaal aan de eiser en aan de in het geding verschenen gedaagde.* Per 1 oktober 2019 is dat artikel vervallen. Artikel 91 Rv-NL hield een verplichting in, het nieuwe artikel 90 biedt de rechter beoordelingsruimte. Artikel 90 lid 1 Rv-NL bepaalt nu: *De rechter maakt van de mondelinge behandeling proces-verbaal op: a. indien hij dit ambtshalve of op verzoek van een partij die daarbij belang heeft, bepaalt, of b. op verzoek van de hogerberoepsrechter of de Hoge Raad.*

Hoofdstuk 5: Uitspraak en openbaarheid

Artikel 29. Dagbepaling uitspraak

Na de indiening van het laatste processtuk of de behandeling ter zitting wordt een tijdstip voor de uitspraak van het vonnis of de beschikking bepaald, tenzij partijen eenparig verzoeken de zaak aan te houden. In het laatste geval wordt de zaak voor uitlating partijen onder peremptoirstelling aangehouden voor een termijn van vier weken. De peremptoirstelling wordt op de rol met P1 aangeduid. Op een verzoek tot verder uitstel wordt beslist overeenkomstig het bepaalde in artikel 20.

Artikel 30. Termijn uitspraak

De uitspraak van het vonnis of de beschikking wordt in beginsel bepaald op een termijn van zes weken na de laatste proceshandeling van partijen. In afwijking van het voorgaande kan de rechter terstond of op een kortere termijn uitspraak doen, indien de rechter dat geraden voorkomt. Indien geen rol wordt gehouden op de datum waarnaar de zaak volgens de toepasselijke termijnen behoort te worden verwezen, wordt de zaak verwezen naar een volgende rol na die datum.

Artikel 31. Berichten aan de rechter nadat uitspraak is bepaald

In zaken op tegenspraak kan een partij zich, nadat de rechter de uitspraakdatum heeft bepaald, slechts met instemming van de wederpartij tot de rechter wenden, onder vermelding dat de wederpartij daarmee heeft ingestemd. Op berichten die niet aan dit voorschrift voldoen, slaat de rechter geen acht. Een uitzondering geldt voor een verzoek om (herhaald) pleidooi op grond van artikel 57 Rv.

Artikel 32. Uitspraak, afschrift en grosse

1. Uitspraken geschieden in het openbaar. Bij de uitspraak worden de vonnissen en beschikkingen in beginsel niet volledig voorgelezen. De rechter kan volstaan met een zakelijke opgave van de beslissingen of met de enkele mededeling dat het vonnis of de beschikking als uitgesproken geldt. Een vonnis of beschikking geldt ook als in het openbaar uitgesproken als de uitspraak ter griffie aanwezig is vanaf een bepaalde, aan partijen vooraf bekendgemaakte dag, en zowel partijen als derden afschrift van de uitspraak kunnen krijgen.
2. De griffier draagt er zorg voor dat voor partijen op de dag van de uitspraak een afschrift van het vonnis of de beschikking verkrijgbaar is, tenzij de rechter, in gevallen door de wet toegestaan, bij de uitspraak anders bepaalt.²⁴
3. De griffier draagt er zorg voor dat binnen vijf werkdagen nadat één van de partijen daartoe een schriftelijk verzoek ter griffie heeft ingediend en de nodige zegels heeft aangeleverd, een grosse van het vonnis of de beschikking verkrijgbaar is.²⁵

Artikel 33. Aanhouding en vervroeging uitspraak

1. Indien een vonnis of beschikking op het voor uitspraak bepaalde tijdstip niet gereed is, wordt de uitspraak tot een door de rechter te bepalen (rol)zitting aangehouden.
2. Indien de rechter beslist dat de uitspraak plaatsvindt op een eerder tijdstip dan daarvoor was bepaald, ontvangen partijen daarover zo veel mogelijk vóór de uitspraak bericht.

²⁴ Bijvoorbeeld bij kort gedingen en beschikkingen.

²⁵ Als het een gearchiveerde zaak betreft zal dit langer duren.

Artikel 34. Verzoeken om herstel of aanvulling uitspraak

Een verzoek om herstel of aanvulling van een uitspraak als bedoeld in de artikel 66 en 66a Rv wordt overeenkomstig artikel 12 [Berichtenverkeer] van dit reglement gedaan. De rechter stelt de wederpartij in de gelegenheid zich over het verzoek uit te laten en beslist daarna zo spoedig mogelijk.

Artikel 35. Navraag bij uitblijven uitspraak

Indien een vonnis of beschikking niet binnen drie maanden na de aanvankelijk daarvoor bepaalde datum is uitgesproken, geeft het bestuur van het Hof op een aan het bestuur gericht verzoek van een partij, verzonden met gelijktijdig afschrift aan de (gemachtigde van) de wederpartij, bericht over de reden van vertraging alsmede een prognose met betrekking tot het tijdstip waarop de uitspraak zal worden gedaan.

Artikel 36. Informatieverstrekking aan derden²⁶

1. De griffier verstrekt aan eenieder die dat verlangt een afschrift van een vonnis of beschikking, tenzij verstrekking moet worden geweigerd ter bescherming van zwaarwegende belangen (waaronder die van partijen). Om redenen van privacy kan het afschrift van de uitspraak worden geanonimiseerd. In dit verband kan ook worden volstaan met het verstrekken van het ECLI-nummer van de op www.rechtspraak.nl gepubliceerde uitspraak.
2. Derden hebben geen aanspraak op andere informatie over afgesloten zaken dan een afschrift van de daarin gedane uitspraken. Als een procedure is geëindigd zonder dat uitspraak is gedaan, hebben derden geen aanspraak op verstrekking door het gerecht van informatie over de procedure die aanhangig was.
3. Van andere tot het procesdossier behorende stukken dan de uitspraak wordt geen afschrift of inzage aan derden verstrekt.
4. Zittingen zijn openbaar, tenzij de wet of de rechter²⁷ anders bepaalt. Zittingen kunnen dus worden bijgewoond door de pers en het publiek.
5. De griffie zal belangstellenden informatie verstrekken over de plaats en tijd waarop de zitting zal plaatsvinden, met vermelding van de zaken die ter zitting zullen worden behandeld en de naam van de behandelend rechter, behoudens voor zover de rechter beslist dat ter bescherming van zwaarwegende belangen geen informatie wordt verstrekt. Om redenen van privacy kan de te verstrekken informatie over zittingen worden geanonimiseerd.
6. De beperkingen in de voorgaande leden gelden ingevolge artikel 40 lid 1 Rv niet ten aanzien van verzoeken van het Openbaar Ministerie.

²⁶ Artikel 838 Rv en HR 21 april 2023, ECLI:NL:HR:2023:658.

²⁷ Zie artikel 19 Rv.

DEEL B
EERSTE AANLEG
VORDERINGSZAKEN

Hoofdstuk 1: Algemeen procesverloop

Artikel 37. Verstek tegen eiser²⁸

Indien de eiser niet op de rolzitting verschijnt, verwijst de rechter de zaak naar de rol van vier weken daarna. Indien op deze nadere rolzitting de eiser wederom niet verschijnt, wordt gehandeld overeenkomstig artikel 78 Rv en volgt verstek tegen eiser en ontslag van instantie van gedaagde.

Artikel 38. Niet-verschijnen (mede)gedaagde

1. In zaken met meerdere gedaagden wordt, bij niet-verschijning van een of meer gedaagden gehandeld overeenkomstig de artikelen 79 tot en met 82 Rv.
2. In geval van wederoproeping van een niet-verschienen medegeadaagde als bedoeld in artikel 82 lid 1 Rv, wordt uitsluitend de beslissing tot wederoproeping aan die gedaagde betekend.
3. Bij niet-verschienen buitenlandse medegeadaagden wordt een verzoek om verkorting van de oproepingstermijn verondersteld.

Artikel 39. Vrijwaringsincident: opnemen eis in vrijwaring in verzoek

In een incidentele conclusie tot oproeping in vrijwaring wordt de eis geformuleerd die, indien het verzoek wordt toegestaan, tegen de waarborg wordt ingesteld. Ten behoeve van de deurwaarder wordt, voor het geval het verzoek wordt toegestaan, een extra exemplaar van de incidentele conclusie ingediend. Bij dat extra exemplaar wordt als bijlage gevoegd een afschrift van het verzoekschrift met producties in de hoofdzaak.

Artikel 40. Incidentele conclusies niet betrokken in beoordeling hoofdzaak

Voor de beoordeling in de hoofdzaak relevante passages uit incidentele conclusies dienen herhaald te worden in conclusies in hoofdzaak, en relevante producties dienen in de hoofdzaak opnieuw te worden overgelegd. Een verwijzing volstaat niet. Stellingen en producties uit het incident worden in beginsel niet bij de beoordeling in de hoofdzaak betrokken.

Artikel 41. Comparitie; duur; spreektijd

1. Nadat de gedaagde een conclusie van antwoord heeft ingediend, dan wel, in geval van verzet, de opposant het verzoekschrift heeft ingediend, in beide gevallen ongeacht of een eis in reconventie is ingesteld, beveelt de rechter een verschijning van partijen ter terechtzitting (hierna te noemen: comparitie) met het oog op de mogelijkheid van een minnelijke regeling (artikel 20 Rv) en het verkrijgen van inlichtingen (artikel 177 Rv), en met het oog op de mogelijkheid procedureafspraken te maken, tenzij de rechter oordeelt dat een comparitie niet wenselijk is.
2. Uiterlijk twee weken na de conclusie van antwoord of het verzoekschrift in verzet beslist de rechter of een comparitie wordt bevolen, en zo ja, bepaalt de rechter dag en uur daarvan. De rechter kan bij die beslissing of bij later bericht partijen instructies verschaffen en

²⁸ Zie HR 5 november 1993, NJ 1994, 119 (*Boulisi/Koet*)

verzoeken doen en partijen inlichten over de door de rechter gewenste gang van zaken op de comparitie.

3. Voor de comparitie wordt in beginsel één uur uitgetrokken. Partijen kunnen hun zaak op de comparitie vijf minuten toelichten. Als de rechter een langere zittingsduur wenselijk acht, krijgen partijen daarvan tevoren bericht. Indien een partij voorziet aan de hiervoor genoemde spreektijd niet voldoende te hebben, doet zij daarvan in een zo vroeg mogelijk stadium gemotiveerd mededeling, in welk geval de behandelend rechter kan beslissen dat meer tijd voor de behandeling wordt uitgetrokken. Indien een partij de vastgestelde spreektijd overschrijdt, kan de rechter haar het woord ontnemen.

Artikel 42. Wijziging ambtshalve bepaalde datum comparitie

1. De partij die op de ambtshalve bepaalde datum voor de comparitie is verhinderd, dient dit op of binnen drie werkdagen na de beslissing bedoeld in artikel 41 lid 2 aan de rolrechter en de wederpartij te berichten. De partijen dienen in dat geval binnen drie werkdagen na de rolzitting aan de rolrechter hun verhinderdata voor de komende drie maanden op te geven, waarna een nieuwe datum voor de comparitie zal worden bepaald.

2. Ten aanzien van een eventueel later verzoek om uitstel en ten aanzien van een comparitie die is bepaald met inachtneming van de verhinderdata van de partij die uitstel verzoekt, geldt artikel 20 van dit reglement. Een dergelijk verzoek gaat vergezeld van de verhinderdata voor de komende drie maanden van de partij die uitstel verzoekt en van (een verzoek om opgave van) de verhinderdata van de wederpartij.

Artikel 43. Comparitie en reconventie

1. Indien een eis in reconventie is ingesteld, kan de verweerder in reconventie uiterlijk op de derde werkdag voorafgaand aan de comparitie aan de wederpartij en aan de rechter een conclusie van antwoord in reconventie doen toekomen. Dit geldt ook als de eis in reconventie is ingesteld in een verzetprocedure.

2. De rechter kan indien het beginsel van hoor en wederhoor dit vereist bepalen dat de verweerder in reconventie na de comparitie alsnog de gelegenheid krijgt een conclusie van antwoord in reconventie in te dienen.

Artikel 44. Conclusies van repliek en dupliek

1. Indien geen comparitie is bevolen, geeft de rechter in de regel aan eiser gelegenheid een conclusie van repliek in te dienen en zal hij, indien eiser daarvan gebruik maakt, daarna aan gedaagde gelegenheid bieden een conclusie van dupliek in te dienen.

2. Is wel een comparitie bevolen, dan wordt aan partijen uitsluitend gelegenheid geboden voor repliek en dupliek indien de rechter dat in verband met het beginsel van hoor en wederhoor of met het oog op een goede instructie van de zaak noodzakelijk acht.

Artikel 45. Nadere conclusies en akten

De rechter staat het nemen van nadere conclusies en akten toe, indien de rechter dat in verband met het beginsel van hoor en wederhoor of met het oog op een goede instructie van de zaak noodzakelijk acht. De rechter stelt hiervoor een termijn, die dadelijk peremptoir is.

Artikel 46. Producties bij dupliek

Indien bij conclusie van dupliek of een andere laatste conclusie of akte nieuwe producties worden overgelegd, biedt de rechter de wederpartij ambtshalve de gelegenheid zich bij akte, dadelijk P1, over die producties uit te laten, tenzij de rechter oordeelt dat een goede procesorde zich daartegen verzet.

Artikel 47. Na comparitie geen pleidooi

Indien partijen tijdens een comparitie hun standpunt in voldoende mate mondeling hebben kunnen uiteenzetten, kan de rechter bepalen dat geen gelegenheid zal worden gegeven voor pleidooi.

Artikel 48. Pleidooi; duur; spreektijd

1. Indien pleidooi wordt toegestaan, wordt voor het houden daarvan één uur uitgetrokken. Partijen hebben in eerste termijn ieder een spreektijd van maximaal twintig minuten. De resterende tijd is bestemd voor de tweede spreektermijn voor partijen en het stellen en beantwoorden van vragen van de rechter.

2. Indien een partij voorziet aan de hiervoor genoemde spreektijd niet voldoende te hebben, doet die partij daarvan bij het vragen van pleidooi gemotiveerd mededeling, in welk geval de behandelend rechter kan beslissen dat meer tijd voor het pleidooi wordt uitgetrokken. Indien een partij de vastgestelde spreektijd overschrijdt, kan de rechter haar het woord ontnemen.

Hoofdstuk 2: Rolzittingen

Artikel 49. Rooster rolzittingen

Rolzittingen, de parkeerrol daaronder begrepen, vinden plaats volgens een door de Gerechten vastgesteld jaar- of halfjaarrooster. Een Gerecht kan ook bepalen dat een rolzitting elektronisch wordt gehouden.

Artikel 50. Berichten met betrekking tot de rol

Indien een partij met het oog op de voortgang van een zaak op de rolzitting tevoren een bericht met betrekking tot de rol aan het Gerecht wenst te doen toekomen, dient zij te bewerkstelligen dat dit bericht uiterlijk om 12.00 uur op de werkdag voorafgaande aan de rolzitting ter griffie is ingekomen, bij gebreke waarvan de rolrechter het bericht buiten behandeling kan laten.

Artikel 51. Uitstel algemeen

Indien een partij die aan de beurt is voor het verrichten van een proceshandeling daartoe op de rolzitting uitstel verzoekt, wordt haar dat verleend, tenzij zij peremptoir staat, in welk geval wordt gehandeld als in dit hoofdstuk verder vermeld.

Artikel 52. Uitsteltermijn

Een uitsteltermijn bedraagt in beginsel telkens vier weken.

Artikel 53. Vrij uitstel en peremptoirstelling

1. Het voor het indienen van een processtuk voor de eerste maal bepaalde uitstel is vrij. Op de rol wordt, zonder nadere aanduiding, vermeld voor welk processtuk de betrokken partij aan de beurt is. Indien vervolgens uitstel wordt gevraagd of de betrokken partij niet op de rolzitting verschijnt, wordt uitstel verleend onder peremptoirstelling; op de rol wordt dit vermeld door achter de te verrichten proceshandeling P1 aan te tekenen. De betrokken partij krijgt hiervan geen nader bericht.

2. In afwijking van lid 1 is in incidenten, voor aktes uitlating producties en conclusies na tussenvonnis (zoals conclusies na enquête en conclusies na deskundigenbericht) de voor de eerste maal bepaalde termijn dadelijk peremptoir.

Artikel 54. Uitstel op grond van klemmende redenen of met instemming

Indien een partij voor het indienen van een processtuk peremptoir staat met de aanduiding P1, verleent de rechter geen verder uitstel, behoudens in gevallen van klemmende redenen en in gevallen waarin op de rolzitting blijkt dat de wederpartij daarin bewilligt, onverminderd artikel 18b Rv. Op de rol wordt dit verdere uitstel aangeduid met P2. Indien een partij voor het indienen van een processtuk peremptoir staat met de aanduiding P2, geldt het voorgaande dienovereenkomstig, met dien verstande dat indien verder uitstel wordt verleend, dat wordt aangeduid met P3.

Artikel 55. Opwerpen excepties en incidenten schorst peremptoirstelling na P1 niet

Excepties en incidenten die pas worden opgeworpen na herhaalde peremptoirstelling in de hoofdzaak (dus bij P2 of P3) laten die peremptoirstelling voor de desbetreffende proceshandeling onverlet. Er moet dan tegelijk met het indienen van de incidentele conclusie worden gediend in de hoofdzaak.

Artikel 56. Akte van niet-dienen

Indien het verdere uitstel als bedoeld in artikel 54 niet wordt verleend en de partij die peremptoir staat het gedingstuk niet indient, verleent de rechter aan de wederpartij akte van niet-dienen en beslist de rechter op welke wijze de procedure wordt vervolgd.

Artikel 57. Doorhaling op verzoek van partijen

1. In iedere stand van het geding wordt, indien partijen dat eenparig verzoeken, de zaak op de (parkeer)rol doorgehaald. Doorhaling op de rol is een louter administratieve handeling die op zichzelf geen rechtsgevolgen heeft.

2. Doorhaling kan ook buiten de (parkeer)rol om worden verzocht. Partijen hoeven de (parkeer)rol dus niet af te wachten.

Artikel 58. Verwijzing naar parkeerrol

1. Indien een partij voor het indienen van een processtuk peremptoir staat met de aanduiding P3, en zij met bewilliging van de wederpartij het processtuk waarvoor zij aan de beurt is, niet indient, wordt de zaak naar de parkeerrol verwezen, onverminderd artikel 18b Rv.

2. Een eenparig verzoek tot verwijzing naar de parkeerrol wijst de rechter toe, onverminderd artikel 18b Rv.

3. Ook in andere gevallen dan hiervoor genoemd kan de rechter in elke stand van het geding een zaak naar de parkeerrol verwijzen indien de rechter dat geraden voorkomt.

Artikel 59. Parkeerrol; verloop en verwijzing naar gewone rol

1. De parkeerrol verloopt schriftelijk. Er worden op de parkeerrol geen stukken gewisseld en er worden geen vonnissen uitgesproken. Zaken op de parkeerrol zullen telkens tot de volgende parkeerrol worden aangehouden, tenzij uit een tijdig²⁹ ontvangen bericht van een partij blijkt dat deze een ander vervolg van de procedure wenst. In het laatste geval wordt de zaak met inachtneming van een termijn van vier weken naar de gewone rol verwezen, met dadelijke peremptoirstelling van de partij die aan de beurt is om een proceshandeling te verrichten.
2. Verwijzing naar de gewone rol kan ook buiten de parkeerrol om worden verzocht. Partijen hoeven de parkeerrol dus niet af te wachten.

Artikel 60. Parkeerrol; ambtshalve doorhaling

Op de parkeerrol wordt met een getal achter de zaak aangetekend hoe vaak een zaak daarop is verschenen. Indien een zaak voor de derde achtereenvolgende maal op de parkeerrol verschijnt, wordt deze, bij gebreke van een bericht als in het voorgaande artikel bedoeld, ambtshalve doorgehaald.³⁰

²⁹ Zie artikel 50: een bericht kan vóór genoemd tijdstip steeds worden verstuurd indien daartoe aanleiding bestaat, bijvoorbeeld wanneer men de zaak weer op de gewone rolzitting wil doen uitroepen.

³⁰ Zie voor doorhaling artikel 207 Rv. In het in het procesreglement beschreven geval mag worden aangenomen dat partijen de gelegenheid hebben gehad zich uit te laten, maar daarvan geen gebruik hebben gemaakt.

DEEL C
EERSTE AANLEG
KORT GEDING, BESLAG, KLEINE VORDERINGEN (SMALL CLAIMS)

Hoofdstuk 1: Kort Geding

Artikel 61. Toepasselijkheid Algemene Bepalingen

De artikelen 19, 22 en 23 zijn op het kort geding niet van toepassing.

Artikel 62. Dagbepaling

Bij het bepalen van dag en uur als bedoeld in artikel 226 lid 2 Rv en bij de beoordeling van uitstelverzoeken slaat de rechter acht op de mate van spoedeisendheid van de zaak, de overige belangen van partijen en de overige omstandigheden van het geval.³¹

Artikel 63. Verkorting oproepingstermijn

1. De verzoeker die verkorting van de oproepingstermijn verlangt, dus korter dan bepaald in artikel 7-13 Rv, maakt hiervan voorafgaand aan of bij indiening van het verzoekschrift melding door middel van een bericht aan de griffie, met kopie aan de wederpartij.
2. Het verzoekschrift wordt in dat geval voorafgaand aan de indiening door de verzoeker per e-mail aan de wederpartij bezorgd en, indien bekend, aan de gemachtigde van de wederpartij.

Artikel 64. Termijn versturen producties

Een partij die zich bij de behandeling van een kort geding op niet eerder overgelegde producties wenst te beroepen dan wel een akte wil indienen, dient daarvan in beginsel uiterlijk op de werkdag voorafgaande aan de zitting om 12.00 uur bericht aan de wederpartij en aan de griffie ter attentie van de behandelend rechter te sturen, steeds onder bijvoeging van die stukken. Digitaal verzonden stukken worden zo spoedig mogelijk, bij voorkeur uiterlijk op de werkdag voorafgaande aan de zitting om 12.00 uur in hard copy aan de rechter en zo mogelijk de wederpartij nabezorgd.

Artikel 65. Termijn voor reconventie en incidentele vordering

De in het vorige artikel vervatte regeling is van overeenkomstige toepassing op het instellen van een vordering in reconventie of een incidentele vordering. De vordering en de gronden daarvan moeten binnen die termijn aan de behandelend rechter en de wederpartij te zijn bericht.

Artikel 66. Intrekking na aankondiging reconventie

Indien de eis vóór de mondelinge behandeling wordt ingetrokken, wordt een aangekondigde vordering in reconventie niet in behandeling genomen.

³¹ Hiermee is tevens een maatstaf gegeven voor de beoordeling van uitstelverzoeken. Artikel 23 is immers niet van toepassing.

Artikel 67. Maximum aan uitstel; verwijzing naar de gewone procedure

Indien een uitstelverzoek van de eisende partij ertoe heeft geleid dat de zaak binnen drie maanden na de voor de eerste maal bepaalde behandeldingsdatum nog niet is behandeld of de aangevangen behandeling na aanhouding binnen drie maanden niet is voortgezet, kan de rechter, na partijen zo mogelijk te hebben gehoord, de zaak als ingetrokken beschouwen, een voortzetting van de behandeling gelasten, of de zaak op eenparig verzoek³² verwijzen naar de gewone procedure. In alle gevallen zal de beslissing aan partijen worden meegedeeld.

Artikel 68. Behandeling ter zitting; duur; spreektijd

Voor de zitting wordt één uur uitgetrokken. Partijen hebben in eerste termijn een spreektijd van ieder maximaal twintig minuten. De resterende tijd is bestemd voor de tweede spreektermijn voor partijen en het stellen en beantwoorden van vragen van de rechter. Indien een partij voorziet aan de hiervoor genoemde spreektijd niet voldoende te hebben, doet zij daarvan in een zo vroeg mogelijk stadium gemotiveerd mededeling, in welk geval de behandelend rechter kan beslissen dat meer tijd voor de behandeling wordt uitgetrokken. Indien een partij de vastgestelde spreektijd overschrijdt, kan de rechter haar het woord ontnemen.

Hoofdstuk 2: Beslag

Artikel 69. Termijn voor beslissing

Op een ter griffie ingediend beslagrekest wordt in beginsel uiterlijk op de volgende werkdag om 12.00 uur beslist.

Artikel 70. Horen beslagdebiteur

1. De rechter is steeds bevoegd, maar niet gehouden, ook niet bij loonbeslag, (de gemachtigde van) de beoogd beslagdebiteur te horen, alvorens op het rekest te beslissen.
2. Bij een verzoek om sequestratie wordt, tenzij terstond tot afwijzing wordt beslist, (de gemachtigde van) de beoogd beslagdebiteur in beginsel gehoord.

Artikel 71. Aanvulling rekest

1. Als het rekest niet aanstonds kan worden toegewezen, kan de rechter (de advocaat van) de verzoeker om een toelichting vragen.³³ De daarop verstrekte informatie moet in een aangevuld/verbeterd rekest vermeld worden.³⁴ Voor het verbeterde rekest is de verzoeker niet opnieuw griffierecht verschuldigd. Er wordt, in beginsel, maar één keer de gelegenheid gegeven tot aanvullen/verbeteren van het rekest. Als de gevraagde toelichting dan niet afdoende is, wordt het verzoek of het desbetreffend deel van het verzoek gemotiveerd afgewezen.

³² Zie artikel 228 lid 2 Rv.

³³ Dit wordt dan beschouwd als het horen van de verzoeker

³⁴ Bijvoorbeeld door de wijzigingen vet af te drukken. Dit opdat de gerekwestreerde daarop eventueel in een opheffingskortgeding kan reageren.

Artikel 72. Ondergrens wegens proportionaliteit

Een verzoek om verlof tot conservatoir beslag ter verzekering van verhaal van een vordering van in hoofdsom minder dan Afl/Cg 5.000 [BES: \$ 2.793] wordt in beginsel niet verleend.

Artikel 73. Beslag op alle dagen en uren

Een verzoek om het beslag op alle dagen en uren te mogen leggen moet deugdelijk worden gemotiveerd, bij gebreke waarvan het niet wordt toegewezen.

Artikel 74. Begroting vordering

1. In de gevallen waarin de vordering van de beslaglegger moet worden begroot, wordt deze in beginsel begroot op de hoofdsom met, indien verzocht, een opslag van maximaal 30% voor rente en kosten.

2. Indien er meer schuldenaren zijn, moet de vordering op elk van hen apart begroot worden, tenzij sprake is van hoofdelijke aansprakelijkheid. Hoofdelijke aansprakelijkheid moet gemotiveerd worden gesteld. Als er meerdere verzoekers zijn met aparte vorderingen, moet de vordering van elk van hen apart worden begroot.

Artikel 75. Termijn eis in de hoofdzaak

De termijn waarbinnen de eis in de hoofdzaak moet worden ingediend wordt in beginsel gesteld op vier weken na de (eerste) beslaglegging.

Artikel 76. Overeenkomstige toepassing 'Beslagsyllabus'

Voor zover daarvan in dit hoofdstuk niet is afgeweken, kan de rechter voor beslagrekenen en de beoordeling daarvan de meest recente versie van de 'Beslagsyllabus' volgen, te vinden op www.rechtspraak.nl.

Hoofdstuk 3: Kleine vorderingen (small claims)

Artikel 77. Small claim-verzoekschrift

1. Vorderingen tot in hoofdsom Afl/Cg. 10.000 [BES \$ 5.587] tegen een hier te lande wonende of verblijvende gedaagde als bedoeld in artikel 862 Rv kunnen bij de griffie worden ingediend met gebruikmaking van het door de griffie ter beschikking gesteld modelverzoekschrift 'verzoekschrift small claim', dat ook te downloaden is op de website van het Gemeenschappelijk Hof www.ghvj.org.

2. Het verzoekschrift is vrij van zegel.³⁵

3. Wat betreft het griffierecht geldt artikel 157 van dit Procesreglement.

Artikel 78. Small claims-(rol)zitting

1. Indien een verzoekschrift als bedoeld in artikel 77 lid 1 is ingediend, wordt de gedaagde opgeroepen tegen een door de rechter te bepalen small claims-(rol)zitting. Oproeping van de gedaagde geschiedt door de griffier, niet bij deurwaardersexploot.³⁶

2. De gedaagde kan voorafgaand aan of op die small claims-(rol)zitting een schriftelijk

³⁵ Artikel 875 Rv

³⁶ Artikel 864 lid 3 Rv

antwoord indienen.³⁷

3. Voor de mondelinge behandeling wordt in beginsel een half uur uitgetrokken.

4. De rechter zal indien wenselijk en mogelijk onmiddellijk tot behandeling en beslissing van de zaak overgaan³⁸ en doet zoveel mogelijk dadelijk uitspraak³⁹ door uitvaardiging van een rechterlijk bevel tot betaling of door afwijzend te beschikken.⁴⁰

5. Indien beide partijen zijn verschenen en daarmee instemmen, kan de rechter indien de zaak naar het oordeel van de rechter genoegzaam is behandeld verwijzing als bedoeld in het volgende artikel achterwege laten en vonnis wijzen.⁴¹

Artikel 79. Verwijzing naar gewone zitting

1. Indien de rechter, mede gelet op de tegenspraak van de gedaagde, niet tot een uitspraak komt, verwijst de rechter de zaak naar de gewone (rol)zitting⁴² voor conclusie van antwoord P1, dagbepaling comparitie (artikel 41 lid 2) dan wel conclusie van repliek P1 (artikel 44). De rechter kan ook dadelijk een datum voor een comparitie op de gewone zitting bepalen.

2. Bij verwijzing geldt wat betreft het griffierecht artikel 158 van dit Procesreglement.

³⁷ Artikel 865 Rv en artikel 113 lid 3 Rv

³⁸ Artikelen 114 en 117 Rv

³⁹ Artikel 119 lid 1 Rv

⁴⁰ Artikelen 866 lid 1 en 867 lid 1 Rv

⁴¹ Toelichting: Na een volwaardige behandeling op tegenspraak kan direct vonnis volgen (niet slechts een voor verzet vatbaar rechterlijk bevel). Na zo'n volwaardige behandeling is verwijzing van de zaak naar de gewone procedure zinloos. Verwijzing kan achterwege blijven (of kan worden geacht impliciet te hebben plaatsgevonden bij aanvang van de behandeling). In zoverre wordt – met instemming van partijen – afgeweken van de regeling van 866, 867 en 971 Rv, waaruit volgt dat bij betwisting verwijzing op een termijn van tenminste acht dagen moet volgen.

⁴² Artikel 871 Rv

DEEL D
EERSTE AANLEG
VERZOEKZAKEN

Hoofdstuk 1: Algemeen

Artikel 80. Toepasselijkheid

1. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op alle zaken in eerste aanleg waarin een beschikking wordt gegeven, voor zover daarvan hierna niet wordt afgeweken. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn niet van toepassing op beslagzaken, kleine vorderingen (small claims), insolventiezaken en huurcommissiezaken.
2. Op arbeidszaken zijn alleen de algemene bepalingen 82, 83, 84 en 85 van dit hoofdstuk van toepassing.

Artikel 81. Vermelding wettelijke basis

De verzoeker dient in de kop van het verzoekschrift de wetsbepaling(en) te vermelden waarop het verzoek is gebaseerd.⁴³

Artikel 82. Oproeping

1. Tenzij de wet anders bepaalt of de rechter anders beslist, geschiedt, indien de zaak behandeld moet worden op een zitting, de oproeping daarvoor per aangetekende of per koerier verzonden brief. Indien verzoeker oproeping bij deurwaardersexploot verlangt, dient de verzoeker in de kop van het verzoekschrift "oproeping bij exploit" te vermelden. De rechter kan ambtshalve een oproeping per exploit, per e-mail of op andere wijze gelasten.
2. Ingeval van een woonplaatskeuze als in artikel 9 lid 2 vermeld, vindt oproeping in beginsel plaats door nederlegging van de brief in het ter griffie aanwezige postvakje van de advocaat van een belanghebbende of door het scannen en per e-mail versturen van de brief aan de advocaat. Hetzelfde geldt voor de oproeping van de verzoeker, indien deze woonplaats heeft gekozen ten kantore van een advocaat.

Artikel 83. Kosten oproepingsexploot

De kosten van het exploit komen voor rekening van de verzoeker.⁴⁴

Artikel 84. Verweerschrift

1. De verweerder is bevoegd een verweerschrift in te dienen. Dit kan uiterlijk op de rolzitting waarvoor de verweerder is opgeroepen. Indien aan de mondelinge behandeling geen rolzitting is voorafgegaan, kan de verweerder uiterlijk tot de aanvang van de mondelinge behandeling een verweerschrift indienen.
2. De verweerder voegt zoveel afschriften van het verweerschrift bij als nodig zijn voor de wederpartijen en in het verzoekschrift genoemde belanghebbenden. In zaken betreffende minderjarigen voegt de verweerder een afschrift bij voor de Voogdijraad.
3. Aan het verweerschrift worden de producties gehecht waarop verweerder zich wil beroepen.

⁴³ De rechter mag alleen op een verzoek beslissen als daarvoor een wettelijke basis is (gesloten systeem van verzoekprocedures, artikel 429b Rv).

⁴⁴ Tenzij de rechter anders beslist, wat de rechter zal doen indien de verzoeker kosteloze rechtsbijstand heeft.

Artikel 85. Termijn voor producties

Een partij die bij gelegenheid van een mondelinge behandeling zich wenst te beroepen op niet eerder overgelegde producties, dient daarvan uiterlijk op de derde (voor-voorlaatste) werkdag voor de dag van de zitting aan de rechter en de wederpartij bericht te sturen, onder bijvoeging van die producties. Dit geldt ook in het geval (later) een verweerschrift wordt ingediend.

Artikel 86. Zelfstandig verzoek bij verweerschrift

Indien bij het verweerschrift een zelfstandig verzoek is gedaan, kan de rechter gelegenheid geven daartegen een verweerschrift in te dienen binnen een door de rechter te bepalen termijn.

Hoofdstuk 2: Personen- en familierecht

Artikel 87. Over te leggen bescheiden

In de volgende soorten zaken worden bij het verzoekschrift en, voor zover dat nog niet is geschied, bij het verweerschrift in elk geval de navolgende bescheiden overgelegd:

a. kinder- en partneralimentatiezaken:

- een kostenoverzicht van de desbetreffende partner;
- een opgave van de behoefte van de desbetreffende partner;
- een opgave van de behoefte van de minderjarige⁴⁵;
- de meest recente jaaropgave (bij zelfstandigen/ ondernemers te vervangen door stukken die inzicht geven in de financiële positie van de ondernemer en onderneming, waaronder de drie laatst opgestelde jaarrekeningen (balans / winst- en verliesrekening / toelichting / kasstroomoverzicht);
- specificaties van loon, uitkering en/of pensioen over de afgelopen drie maanden;
- huurovereenkomst/huurspecificatie dan wel stukken waaruit de hoogte van de (hypothecaire) lening en de maandelijkse rente en/of aflossing blijken;
- laatste aangifte inkomstenbelasting met de laatst-opgelegde aanslag;
- overzicht schulden en afbetalingsregeling, met bewijs van de schuld, het aflossingsschema en bewijs van de laatste drie betalingen per schuld;

b. zaken tot wijziging van een rechterlijke beschikking of convenant: naast, voorzover van toepassing, de onder a vermelde stukken, een afschrift van de te wijzigen beschikking of het te wijzigen convenant;

c. zaken betreffende minderjarigen: naast, voorzover van toepassing, de onder a en b vermelde stukken, een afschrift van de geboorteakte van de betrokken minderjarigen en een uittreksel uit het bevolkingsregister en/of andere stukken waaruit hun woon- of verblijfplaats blijkt, alsmede hetgeen omtrent het gezag over hen geldt.

d. in zaken tot ondercuratelestelling, beschermingsbewind of mentorschap: een verklaring, bij voorkeur van een geneeskundige, waaruit de grond voor de verzochte voorziening blijkt en een schriftelijke opgave van belanghebbenden met adresgegevens.

⁴⁵ Voor Curaçao hanteren het Gerecht en het Hof voor de behoefte van minderjarigen als uitgangspunt de forfaitaire behoefte zoals genoemd in de '*Richtlijnen Kinderalimentatie*', te vinden op de website van het Gemeenschappelijk Hof. Indien een partij wenst dat van dit uitgangspunt wordt afgeweken, moet die partij dit onderbouwen met een overzicht van de (bijzondere) uitgaven ten behoeve van de minderjarige(n).

Artikel 88. Minderjarigen; oproeping Voogdijraad

In zaken betreffende minderjarigen doet de griffier een afschrift van een ingediend verzoek- of verweerschrift en eventuele nadere processtukken onverwijld toekomen aan de Voogdijraad, onder mededeling van dag en uur van de zitting en met oproeping om dan te verschijnen.

Artikel 89. De mondelinge behandeling; duur; spreektijd

De rechter bepaalt de zittingsduur van de mondelinge behandeling.⁴⁶ Partijen kunnen hun zaak op de mondelinge behandeling vijf minuten toelichten.

Artikel 90. Kindgesprek

1. In het geval van een kindgesprek, wordt de minderjarige in de gelegenheid gesteld diens mening mondeling of schriftelijk aan de rechter kenbaar te maken. Minderjarigen worden buiten de mondelinge behandeling en in beginsel individueel gehoord. Het gesprek met de minderjarige vindt plaats buiten aanwezigheid van partijen en vertegenwoordigers van de Voogdijraad, tenzij de rechter anders beslist. Van dit gesprek wordt geen proces-verbaal opgemaakt. Aan de belanghebbenden wordt geen kopie verstrekt van eventuele brieven van de minderjarige.

2. De rechter kan beslissen om ook minderjarigen jonger dan twaalf jaar te horen.

Hoofdstuk 3: Scheidingszaken

Artikel 91. Aanvullende over te leggen bescheiden

Bij het verzoekschrift worden overgelegd de in artikel 815 Rv lid 2 bedoelde bescheiden. De bescheiden betreffende de gronden waarop de rechter ingevolge artikel 814 Rv rechtsmacht heeft, dienen niet ouder te zijn dan drie maanden.

Artikel 92. Internationale scheidingen

Bij internationale scheidingen dienen de omstandigheden die van belang kunnen zijn ter bepaling van het tussen partijen geldende huwelijksgoederenregime, in het verzoekschrift te worden vermeld.

Artikel 93. Gemeenschappelijk verzoek

Een gemeenschappelijk verzoek wordt op de eerstmogelijke (rol)zitting na indiening van het verzoekschrift behandeld, zulks onverminderd de mogelijkheid van afdoening buiten zitting van artikel 818 lid 1 Rv. De oproepingstermijn in deze zaken bedraagt één week, tenzij de rechter anders beslist.

Artikel 94. Dagbepaling behandeling

1. Een verzoek van een der echtgenoten wordt behandeld:

- a. indien de verweerder een bekende woonplaats heeft in Aruba, Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius of Saba: op de eerst-mogelijke (rol)zitting die ten minste drie maanden is gelegen na de dag van de indiening van het verzoekschrift;*

⁴⁶ In praktijk wordt op de familierolzitting veelal gedifferentieerd aan de hand van aantal en soort rechtsvragen. Op die rolzitting krijgen partijen de behandeldatum te horen en kan de zittingsduur worden meegedeeld

b. in andere gevallen: op de eerst-mogelijke (rol)zitting die ten minste vier maanden is gelegen na de dag van de indiening van het verzoekschrift⁴⁷.

2. De rechter kan deze termijnen verlengen.

Artikel 95. Oproeping verweerder

Het exploit waarbij de verweerder voor de zitting wordt opgeroepen, wordt binnen twee weken na indiening van het verzoekschrift betekend. Bij dit exploit wordt verweerder mededeling gedaan dat deze voorafgaand aan de zitting dan wel, ingeval verweerder wordt opgeroepen voor een rolzitting, uiterlijk op die rolzitting een verweerschrift kan indienen.

Artikel 96. De mondelinge behandeling; duur; spreektijd

De rechter bepaalt de zittingsduur van de mondelinge behandeling.⁴⁸ Partijen kunnen hun zaak op de mondelinge behandeling vijf minuten toelichten.

Artikel 97. Voorlopige voorzieningen

1. Voorlopige voorzieningen dienen bij afzonderlijk verzoekschrift te worden verzocht. De oproeping van verweerder voor de zitting geschiedt bij exploit, tenzij in het verzoekschrift is vermeld dat de verweerder woonplaats heeft gekozen ten kantore van een advocaat. In dit laatste geval wordt gehandeld als in artikel 82 lid 2 vermeld. De termijn van oproeping bedraagt minimaal vijf kalenderdagen, tenzij de rechter anders beslist. Het verzoekschrift wordt, met inachtneming van deze oproepingstermijn, op de eerst mogelijke zitting behandeld.
2. De bepalingen van dit artikel laten onverlet de bevoegdheid van de rechter om ter zitting voorzieningen te treffen.

Hoofdstuk 4: Insolventiezaken⁴⁹

Artikel 98. Legitimatie bij eigen aangifte of eigen verzoek

1. Bij een eigen aangifte tot faillietverklaring en een verzoek tot het verlenen van surseance van betaling dient de aangever zich ter griffie deugdelijk te legitimeren. Van het legitimatiebewijs wordt door de griffie een kopie gemaakt en bij de stukken gevoegd.
2. Het in het vorige lid bepaalde geldt niet als een advocaat namens een cliënt de aangifte of het verzoek doet.
3. Indien de aangifte of het verzoek wordt gedaan door een gemachtigde die niet advocaat is, dient de gemachtigde tevens een bewijsstuk van de machtiging over te leggen.

⁴⁷ Deze termijnen de gekozen in verband met de termijnen van verweer, genoemd in artikel 816 Rv. De griffie moet bovendien enige tijd hebben om de stukken in handen te stellen van de deurwaarder. Indien beide partijen een advocaat hebben zal deze termijn kunnen worden verkort.

⁴⁸ In praktijk wordt op de familierolzitting veelal gedifferentieerd aan de hand van aantal en soort rechtsvragen. Op die rolzitting krijgen partijen de behandeldatum te horen en kan de zittingsduur worden meegedeeld

⁴⁹ Zie voor de afwikkeling van faillissementen en surseances de Faillissementsrichtlijnen, gepubliceerd op de website van het Gemeenschappelijk Hof www.ghvj.org

Artikel 99. Over te leggen bescheiden bij eigen aangifte of eigen verzoek

1. Bij een eigen aangifte tot faillietverklaring of een verzoek tot het verlenen van surseance van betaling worden voorts overgelegd:

- a. bij natuurlijke personen:* een staat van baten en lasten, een uittreksel uit de basisadministratie persoonsgegevens c.q. het bevolkingsregister en, als de persoon gehuwd is, een bewijsstuk waaruit blijkt dat de echtgenoot van de aangifte of het verzoek op de hoogte is;
- b. bij natuurlijke personen, openbare vennootschappen en rechtspersonen die in het handelsregister ingeschreven zijn:* een staat van baten en lasten en een uittreksel uit het handelsregister;
- c. bij rechtspersonen:* een staat van baten en lasten, een uittreksel uit het handelsregister, een exemplaar van de geldende statuten en de notulen van de vergadering van het orgaan, waarin tot de aangifte of het verzoek is besloten, waaruit - in geval liquide middelen ontbreken - tevens moet blijken waarom in plaats van liquidatie tot faillissementsaangifte is besloten en of de aandeelhouder/achterligger bereid is tot een boedelbijdrage aan de curator (o.a. voor publicatiekosten) van Afl/Cg 2.500 [BES \$ 1.400];
- d. bij kapitaalvennootschappen voorts:* het aandeelhoudersregister.

2. Deze bescheiden, behoudens de statuten, het aandeelhoudersregister en de notulen, dienen niet ouder te zijn dan drie maanden.

Artikel 100. Over te leggen bescheiden bij verzoek faillietverklaring van derde

1. Bij een verzoekschrift tot faillietverklaring worden overgelegd:

- a. indien de schuldenaar een natuurlijke persoon is:* een uittreksel uit de basisadministratie persoonsgegevens c.q. het bevolkingsregister met betrekking tot de schuldenaar;
- b. indien de schuldenaar in het handelsregister ingeschreven is:* een uittreksel uit dat register met betrekking tot de schuldenaar.

2. Deze bescheiden dienen niet ouder te zijn dan drie maanden.

Artikel 101. Opgave steunvorderingen

Het verzoekschrift bevat een gespecificeerde opgave van steunvorderingen.

Artikel 102. Dagbepaling behandeling

1. De eigen aangifte en het verzoekschrift tot faillietverklaring van een derde worden op de eerst mogelijke zitting behandeld. Dag en uur van de mondelinge behandeling worden aan de verzoeker medegedeeld. De rechter kan bepalen dat de eigen aangifte buiten zitting wordt behandeld.

2. Het verzoek tot surseance wordt dadelijk behandeld, als de rechter dat bepaalt buiten zitting.

Artikel 103. Oproeping verweerder

Een verzoekschrift tot faillietverklaring wordt bij deurwaardersexploot aan de verweerder betekend, tenzij de rechter anders bepaalt. De oproepingstermijn bedraagt ten minste een week, tenzij de rechter anders bepaalt. De griffier geeft aan de verzoeker kennis van dag en uur van de mondelinge behandeling.

Artikel 104. Besloten zitting

De eigen aangifte tot faillietverklaring, het verzoek tot faillietverklaring en het verzoek tot surseanceverlening worden in raadkamer behandeld, tenzij de rechter anders bepaalt. De uitspraak is openbaar.

Artikel 105. De mondelinge behandeling; duur; spreektijd

Voor de mondelinge behandeling wordt in beginsel een half uur uitgetrokken. Partijen kunnen hun zaak op de mondelinge behandeling vijf minuten toelichten. De rechter kan een andere zittingsduur bepalen. Hiervan krijgen partijen tevoren bericht.

Artikel 106. Maximum aan uitstel behandeling

Het verzoek wordt geacht te zijn ingetrokken indien het uitsluitend aan uitstelverzoek door de verzoeker is toe te schrijven dat de zaak binnen drie maanden na de voor de eerste maal bepaalde behandelingsdatum nog niet is behandeld of de aangevangen behandeling na aanhouding binnen drie maanden niet is voortgezet.

Hoofdstuk 5: Arbeidszaken

Artikel 107. Toepasselijkheid Algemene Bepalingen

De artikelen 19, 22 en 23 zijn op arbeidszaken niet van toepassing.

Artikel 108. Dagbepaling

Bij het bepalen van dag en uur als bedoeld in artikel 226 lid 2 Rv en bij de beoordeling van uitstelverzoeken slaat de rechter acht op de mate van spoedeisendheid van de zaak, de overige belangen van partijen en de overige omstandigheden van het geval.⁵⁰

Artikel 109. Termijn voor producties

Een partij die bij gelegenheid van een zitting zich wenst te beroepen op niet eerder overgelegde producties, dient daarvan uiterlijk op de derde (voor-voorlaatste) werkdag voor de dag van de zitting aan de rechter en de wederpartij bericht te sturen, onder bijvoeging van die producties.

Artikel 110. Termijn voor tegenverzoek

De in het vorige artikel vervatte regeling is van overeenkomstige toepassing op het instellen van een tegenverzoek.

Artikel 111. Intrekking na aankondiging tegenverzoek

Indien het verzoek vóór de mondelinge behandeling wordt ingetrokken, wordt een aangekondigd tegenverzoek niet in behandeling genomen.

Artikel 112. Behandeling ter zitting

Voor de zitting wordt één uur uitgetrokken. Partijen hebben in eerste termijn een spreektijd van ieder maximaal twintig minuten. De resterende tijd is bestemd voor de tweede spreektermijn voor partijen en het stellen en beantwoorden van vragen van de rechter. Indien

⁵⁰ Hiermee is tevens een maatstaf gegeven voor de beoordeling van uitstelverzoeken. Artikel 23 is immers niet van toepassing.

een partij voorziet aan de hiervoor genoemde spreektijd niet voldoende te hebben, doet zij daarvan in een zo vroeg mogelijk stadium gemotiveerd mededeling, in welk geval de behandelend rechter kan beslissen dat meer tijd voor de behandeling wordt uitgetrokken. Indien een partij de vastgestelde spreektijd overschrijdt, kan de rechter haar het woord ontnemen.

DEEL E HOGER BEROEP

Hoofdstuk 1: Hoger beroep vorderingszaken en kort gedingen

Artikel 113. Uitoefening bevoegdheden Hof

Alle bevoegdheden die hierna in artikel 114 tot en met 147 als bevoegdheden van het Hof worden omschreven, kunnen ook worden uitgeoefend door een lid van het Hof of door een plaatsvervangend lid van het Hof. De Hofgriffie is bevoegd om namens het Hof of een lid of plaatsvervangend lid aan partijen en belanghebbenden mede te delen dat en hoe de bevoegdheden door het Hof zijn uitgeoefend.

Artikel 114. Incidentele vordering bij apart processtuk

Een partij die een incidentele vordering wil instellen voordat de zaak op de Hofrol is geplaatst, dient dit te doen bij afzonderlijk processtuk, gericht aan het Hof en in te dienen bij de Hofgriffie in Curaçao. Incidentele vorderingen die op andere wijze worden ingediend worden niet in behandeling genomen.

Artikel 115. Mondelinge behandeling of appointement

Na ontvangst van de stukken als bedoeld in artikel 276 Rv kan het Hof een mondelinge behandeling als bedoeld in artikel 177 jo. 280 lid 1 Rv gelasten. Indien het Hof daarvan afziet, plaatst het de zaak op een rolzitting voor pleidooi. De griffier doet ten minste twee weken voor de betreffende rolzitting van deze plaatsing schriftelijk mededeling aan partijen (appointement). Indien een mondelinge behandeling wordt gelast, zijn artikel 41 [comparitie] en artikel 24 [aanwezigheid] van overeenkomstige toepassing.

Artikel 116. Uitstel van zittingen (mondelinge pleidooien, comparities, getuigenverhoren, descentes)

Gelet op de frequentie van hofzittingen, met name op de vestigingen buiten Curaçao, zal een verzoek om uitstel van een zitting in hoger beroep al gauw aanleiding kunnen geven tot onredelijke vertraging. Indien het verzoek kort voor de zitting wordt gedaan, kan de vrijgevallen zittingstijd bovendien niet meer voor een andere zaak worden benut. Indien een uitstelverzoek binnen twee weken na de (eerste) datum van oproeping wordt gedaan en de zaak niet eerder is aangehouden, zal het uitstelverzoek in beginsel worden toegewezen. In alle andere gevallen wordt het verzoek om uitstel afgewezen, behoudens bij klemmende redenen of overmacht. Degene die uitstel verzoekt, dient in beginsel bij het uitstelverzoek te vermelden wat het standpunt van de wederpartij over het uitstelverzoek is.

Artikel 117. Duur uitsteltermijn

Indien uitstel wordt verleend voor een proceshandeling van een partij, geldt daarvoor een termijn van vier weken, of tot de eerste na vier weken volgende rolzitting van het Hof op dezelfde zittingsplaats. Indien op de rol voor het eerst vonnis wordt gevraagd, wordt de dag van uitspraak in beginsel bepaald op een termijn van zes weken, of tot de eerste na zes weken volgende rolzitting van het Hof op dezelfde zittingsplaats.

Artikel 118. Uitstel en peremptoirstelling

Het eerste gevraagde uitstel wordt verleend onder peremptoirstelling. Dit wordt vermeld door op de rol waarnaar de zaak verwezen wordt, achter de te verrichten proceshandeling P1 aan te tekenen. In afwijking van het vorenstaande wordt in geval van een akte uitlating producties dadelijk P1 aangetekend. In kort geding wordt op de eerste rol waarop de zaak verschijnt voor het verrichten van een proceshandeling dadelijk P1 aangetekend.

Artikel 119. Uitstel met instemming of op grond van klemmende redenen

Indien een partij peremptoir staat met de aantekening P1, stemt het Hof niet in verder uitstel toe, tenzij de wederpartij met een verzoek daartoe instemt of het Hof beslist dat er klemmende redenen voor verder uitstel bestaan. Indien het Hof dat uitstel verleent, tekent de griffier op de rol waarnaar de zaak verwezen wordt achter de te verrichten proceshandeling P2 aan. Voor een daaropvolgend verzoek om uitstel geldt dezelfde regeling, met dien verstande dat dan P3 wordt aangetekend.

Artikel 120. Doorhaling bij bewilliging wederpartij; geen parkeerrol

Indien een partij voor het indienen van een processtuk peremptoir staat met de aanduiding P3, en zij met bewilliging van de wederpartij het processtuk niet indient, wordt de zaak doorgehaald, tenzij het Hof anders beslist op grond van bijzondere omstandigheden. Het Hof kent geen parkeerrol.

Artikel 121. Zittingsplaats

Het Hof houdt in beginsel iedere week een rolzitting op één van de locaties, Curaçao, Aruba of Sint Maarten. Zaken die in eerste aanleg in Aruba hebben gediend, worden in hoger beroep op de rol van Aruba behandeld. Zaken die in eerste aanleg in Curaçao of op Bonaire hebben gediend, worden in hoger beroep op de rol van Curaçao behandeld. Zaken die in eerste aanleg in Sint Maarten of op Sint Eustatius of Saba hebben gediend, worden in hoger beroep op de rol van Sint Maarten behandeld. Het Hof kan ambtshalve of op verzoek van een partij beslissen dat de zaak op de rolzitting van een andere zittingsplaats van het Hof wordt uitgeroepen. Het Hof kan ook bepalen dat de rolzitting elektronisch wordt gehouden.

Artikel 122. Op voorhand toesturen stukken

Indien op voorhand stukken worden aangekondigd en naar het Hof worden gestuurd en de betreffende partij niet op de rolzitting verschijnt, komt het voor risico van die partij indien de stukken het Hof niet tijdig hebben bereikt en het Hof daarmee geen rekening houdt.

Artikel 123. Uitgangspunt: pleitnota's overleggen

Indien pleidooi is gevraagd, gaat het Hof ervan uit dat partijen volstaan met het door partijen gelijktijdig overleggen van een pleitnota. Na het overleggen van de pleitnota ter zitting wordt een datum voor vonnis bepaald.

Artikel 124. Termijn producties bij schriftelijk pleidooi

In geval van schriftelijk pleidooi als bedoeld in artikel 123 moeten producties, conform artikel 21, uiterlijk op de derde werkdag voor de dag van de rolzitting aan de wederpartij - niet (ook) aan het Hof - te zijn verzonden.

Artikel 125. Verzoek om mondeling pleidooi

Indien een partij mondeling wil pleiten, dient zij haar voornemen daartoe uiterlijk kenbaar te maken op de rolzitting waarop de zaak voor pleidooi P1 staat⁵¹. Een partij kan er niet op vertrouwen dat een verzoek om mondeling pleidooi dat in een gedingstuk staat dat ingevolge artikel 270-275a Rv bij de griffie van het gerecht in eerste aanleg wordt ingediend, tijdig wordt opgemerkt door de Hofgriffie. Indien mondeling pleidooi wordt toegestaan, zijn de artikelen 48 [Pleidooi] en 24 [Aanwezigheid] van overeenkomstige toepassing.

Artikel 126. Afzien van pleidooi

Iedere partij kan in iedere stand van het geding afzien van pleidooi.

Artikel 127. Behandeling ten overstaan van een enkele rechter⁵²

1. Indien het Hof een van de volgende soorten behandeling heeft bevolen:

- a. een mondeling pleidooi;
 - b. een mondelinge behandeling die (mede) tot doel heeft of (mede) zal kunnen worden benut om partijen in de gelegenheid te stellen hun stellingen toe te lichten; of
 - c. een descente die (mede) tot doel heeft of (mede) zal kunnen worden benut om partijen in de gelegenheid te stellen hun stellingen toe te lichten;
- en indien het Hof daarbij of bij latere beslissing heeft bepaald dat de behandeling ten overstaan van een enkele rechter zal zijn, dan kunnen partijen uiterlijk veertien dagen na bekendmaking van de beslissing dat de behandeling ten overstaan van een enkele rechter zal zijn, verzoeken dat de behandeling zal zijn ten overstaan van de meervoudige kamer die de beslissing zal nemen.

2. Het verzoek kan worden afgewezen op zwaarwegende gronden.

Artikel 128. Nadere conclusies en akten

De artikelen 45 en 46 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 129. Procesvoering na terugwijzing door de Hoge Raad

Als de Hoge Raad een zaak heeft teruggewezen naar het Hof en een partij vervolgens het geding aanhangig wil maken bij het Hof, dient die partij dit per brief of e-mail kenbaar te maken aan het Hof en zo mogelijk aan de wederpartij, zonder daarbij meteen een memorie na cassatie of ander gedingstuk in te dienen. Het Hof zal dan de wijze van procederen in het verwijzingsgeding bepalen.⁵³

⁵¹ Vgl. ECLI:NL:HR:2025:1172, 3.1.5.

⁵² Zie HR 22 juni 2018, ECLI:NL:HR:2018:976, met verdere verwijzingen.

⁵³ Blijkens HR 27 september 2024, ECLI:NL:HR:2024:1330 hebben partijen in beginsel recht op een mondelinge behandeling. In veel gevallen zal het Hof als verwijzingshof ook zelf behoefte hebben aan een mondelinge behandeling, zonder een schriftelijk partijdebat voorafgaand aan of na afloop van de mondelinge behandeling nodig te achten. Een partij die een andere wijze van procesvoering in het verwijzingsgeding wil, kan een gemotiveerd verzoek daartoe doen.

Hoofdstuk 2: Hoger Beroep verzoekzaken

Artikel 130. Toepasselijkheid

De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op alle zaken in hoger beroep waarin een beschikking wordt gegeven.

Artikel 131. Appointement

Het Hof plaatst na ontvangst van het beroepschrift als bedoeld in artikel 429o Rv de zaak voor mondelinge behandeling op een zitting van acht weken daarna (indien daarvoor ruimte is) en doet partijen onverwijld voor die zitting oproepen.

Artikel 132. Oproeping

De oproeping geschiedt bij aangetekende of per koerier verzonden brief van de griffier, behoudens voor zover partijen woonplaats hebben gekozen bij een advocaat. In het laatste geval vindt de oproeping plaats via het postvakje van de advocaat of door het per e-mail versturen daarvan.

Artikel 133. Uitstel van zittingen (mondelinge behandelingen, getuigenverhoren, descentes)

Artikel 116 is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 134. Verweerschrift

Artikel 84 is van overeenkomstige toepassing. Indien deze termijn wordt overschreden, kan de rechter daaraan de gevolgen verbinden die de rechter geraden voorkomen, met inachtneming van de wet.

Artikel 135. Toesturen verweerschrift aan appellant

De Hofgriffie zendt het verweerschrift na ontvangst daarvan onverwijld op de onder artikel 132 genoemde wijze aan appellant, tenzij de indiener van het verweerschrift en de appellant beiden een advocaat hebben. Indien beide partijen een advocaat hebben, dient de advocaat van geïntimeerde zelf het verweerschrift aan de advocaat appellant te doen toekomen.

Artikel 136. Verweerschrift tegen incidenteel appel

Indien bij het verweerschrift op voldoende kenbare wijze incidenteel appel is ingesteld, wordt bij de toezending aan appellant medegedeeld dat de appellant binnen zes weken na de dagtekening van die toezending een verweerschrift in incidenteel appel kan indienen. Daarbij wordt zo nodig de op de voet van artikel 131 vastgestelde zitting uitgesteld tot de eerst mogelijke zitting na deze termijn; daarvan wordt op de in artikel 132 genoemde wijze aan partijen mededeling gedaan. Indien de termijn voor indiening van het verweerschrift in incidenteel appel wordt overschreden, kan de rechter daaraan de gevolgen verbinden die de rechter geraden voorkomen, met inachtneming van de wet.

Artikel 137. Behandeling ten overstaan van een enkele rechter

Artikel 127 is van overeenkomstige toepassing op mondelinge behandelingen en descentes.

Artikel 138. Procesvoering na terugwijzing door de Hoge Raad

Artikel 129 is van overeenkomstige toepassing in verzoekzaken.

Hoofdstuk 3. Enige bijzondere procedures

§ 1. Verzoek tussentijds appèl

Artikel 139. Verzoekschrift; griffierecht en procedure

Het verzoekschrift ex artikel 263a Rv wordt ingediend ter griffie van het gerecht waar de beslissing is gegeven (zie artikel 263a lid 1 Rv). Het griffierecht als bedoeld in artikel 173 dient daar te worden betaald. De indiener dient zo spoedig mogelijk en op zo efficiënt mogelijke wijze een afschrift van het verzoekschrift aan de wederpartij te doen toekomen, en bij de indiening van het verzoekschrift te vermelden hoe hiervoor wordt zorggedragen. Het verzoekschrift hoeft niet aan de wederpartij te worden betekend, tenzij het Hof anders beslist. Het horen en oproepen als bedoeld in artikel 263a lid 2 Rv geschiedt doordat het Hof beide partijen in de gelegenheid stelt zich binnen twee weken per e-mail uit te laten over het verzoek, waarna het Hof zonder nader partijdebat beschikt. Het Hof kan een andere wijze van horen of oproepen bepalen.

§ 2. Verzoek schorsing tenuitvoerlegging

Artikel 140. Afzonderlijk verzoekschrift

De vordering ex artikel 272 Rv dient bij afzonderlijk verzoekschrift, gericht aan het Hof, te worden ingesteld. Vorderingen ex artikel 272 Rv die uitsluitend in de akte van appel of de memorie van grieven zijn opgenomen, worden niet in behandeling genomen.

Artikel 141. Bij te voegen stukken; contactgegevens en griffierecht

Degene die de vordering ex artikel 272 Rv instelt, dient een afschrift van het vonnis waarop de vordering betrekking heeft, een afschrift van de akte van appel en een bewijs van betaling van het voor de indiening van de vordering verschuldigde griffierecht aan het verzoekschrift te hechten. De indiener dient het griffierecht te betalen bij het Gerecht in eerste aanleg op de zittingsplaats waar de zaak in eerste aanleg heeft gediend, en het verzoekschrift in te dienen bij de Hofgriffie op Curaçao. Dit kan ook per e-mail geschieden. In het verzoekschrift dienen zo veel mogelijk de contactgegevens van de gemachtigde van de wederpartij te worden vermeld, met inbegrip van het e-mailadres, indien de wederpartij in eerste aanleg bij gemachtigde heeft geprocedeerd, en in andere gevallen zo veel mogelijk de contactgegevens van de wederpartij zelf, met inbegrip van het e-mailadres.

Artikel 142. Afschrift naar de wederpartij

Degene die de vordering ex artikel 272 Rv instelt, dient zo spoedig mogelijk en op zo efficiënt mogelijke wijze een afschrift van het verzoekschrift aan de wederpartij te doen toekomen, en bij de indiening van het verzoekschrift te vermelden hoe hiervoor wordt zorggedragen. Het verzoekschrift hoeft niet aan de wederpartij te worden betekend, tenzij het Hof anders beslist.

Artikel 143. Procedure; opschorting executiemaatregelen

1. Het Hof stelt de wederpartij in de gelegenheid binnen een week een verweerschrift in te dienen, en stelt beide partijen daarbij in de gelegenheid om zich binnen een week daarna per e-mail uit te laten over de vordering ex artikel 272 Rv. Deze uitlating dient beknopt te zijn.

Na indiening van het verweerschrift is er in beginsel geen plaats meer voor de indiening van producties.⁵⁴ Het Hof beslist zonder nader partijdebat. Het Hof kan een andere behandeling bepalen. Het Hof kan verdere processtukken opvragen.

2. Het Hof kan bij wijze van ordemaatregel verbieden dat zolang de procedure ex artikel 272 Rv loopt, het vonnis (verder) ten uitvoer wordt gelegd. De partij die wil dat het Hof die ordemaatregel treft, dient eerst aan de wederpartij te verzoeken vrijwillig ervan af te zien het vonnis (verder) ten uitvoer te leggen zolang de procedure ex artikel 272 Rv loopt. Pas als de wederpartij dat weigert of niet binnen een redelijke termijn reageert, kan aan het Hof verzocht worden de ordemaatregel te treffen. Daarbij moet bewijs worden overgelegd van het tevergeefs gedane verzoek aan de wederpartij. Anders neemt het Hof het verzoek om een ordemaatregel niet in behandeling.

Artikel 144. Het Hof heeft in de schorsingsprocedure geen gedingstukken

Partijen dienen er rekening mee te houden dat het Hof in de schorsingsprocedure slechts beschikt over de stukken die de partijen rechtstreeks aan het Hof toezenden en niet over andere stukken van de eerste aanleg en het hoger beroep. Het dossier bevindt zich ten tijde van de schorsingsprocedure doorgaans immers nog ter griffie van het Gerecht in eerste aanleg. Indien partijen een beroep willen doen op die andere gedingstukken, dienen zij derhalve in de schorsingsprocedure afschrift daarvan aan het Hof te doen toekomen. Het Hof vraagt ze niet op bij de griffie van het Gerecht in eerste aanleg.

Artikel 145. Geen schorsende werking

De vordering ex artikel 272 Rv schorst de voortgang van de procedure in hoger beroep niet. In zoverre is geen sprake van een incidentele vordering. Artikel 275a Rv is niet van toepassing op de vordering ex artikel 272 Rv.

Artikel 146. Overeenkomstige toepassing bij beschikkingen

De artikelen 140 tot en met 145 zijn van overeenkomstige toepassing op het verzoek tot schorsing van de werking van een uitvoerbaar bij voorraad verklaarde beschikking van het Gerecht in eerste aanleg als bedoeld in artikel 429p lid 2 Rv.

§ 3. Verzoek verkorting van termijnen bij kort geding

Artikel 147. Afzonderlijk verzoekschrift; procedure

Een verzoek om verkorting van de termijnen als bedoeld in artikel 235 Rv dient bij afzonderlijk verzoekschrift, gericht aan de president van het Hof, te worden ingesteld, met overlegging van een afschrift van het vonnis waarvan beroep, en dient te worden ingediend bij de griffie van het Gerecht in de zittingsplaats waar de zaak in eerste aanleg heeft gediend. De president bepaalt de wijze waarop het verzoek wordt behandeld, waarbij in elk geval de wederpartij gelegenheid tot wederhoor wordt geboden. De president kan naar aanleiding van dit verzoek bepalen dat geheel of gedeeltelijk wordt afgeweken van het bepaalde in de artikelen 114 tot en met 128. Ieder lid en ieder plaatsvervangend lid van het Hof kan als fungerend president de bevoegdheden uitoefenen van artikel 235 Rv en van dit artikel.

⁵⁴ zie ECLI:NL:OGHACMB:2025:266

DEEL F GRIFFIERECHT

Artikel 148. Verzet tegen beslissing van de griffier

Het hieronder gestelde laat onverlet de mogelijkheid van verzet ingevolge artikel 36 Landsbesluit tarieven in burgerlijke zaken en het Besluit tarieven in burgerlijke zaken BES, (hierna: Ltbz).

Artikel 149. Naheffing

Indien te weinig griffiegeld is betaald, zal de griffier in beginsel overgaan tot naheffing.⁵⁵

Artikel 150. Bepaling 'direct geldelijk belang'; ook in kort geding

1. Voor de bepaling van dit belang wordt 'door de vordering heen gekeken'.⁵⁶
2. Ook indien in kort geding een bepaald bedrag wordt gevorderd of indien in kort geding de eisende partij een direct geldelijk belang heeft dat op een bepaald bedrag kan worden gewaardeerd, is het bedrag bepalend (artikel 20 lid 3 Ltbz, tweede zin). Het tarief van Afl/Cg 450 [BES: \$251] geldt dus niet altijd in kort geding.

Artikel 151. Geen opgave 'direct geldelijk belang'

1. Indien geen opgave wordt gedaan, zoals in artikel 7 bedoeld, kan het maximumtarief (Afl/Cg 7.500 [BES: \$ 4.190]) worden gehanteerd.
2. Wordt door verzoeker opgave gedaan als bedoeld in artikel 7 dat de vordering van 'onbepaalde waarde' is, dan kan de griffie desondanks tot de conclusie komen dat de vordering wel een bepaalde waarde heeft en het desbetreffende tarief heffen.

Artikel 152. Objectieve cumulatie

1. In beginsel vindt bij meerdere vorderingen een optelling van de vorderingen plaats voor de bepaling van het griffierecht. Van het in totaal gevorderde wordt vastgesteld of dit gezamenlijk een direct geldelijk belang vertegenwoordigt dat op een bepaald bedrag kan worden gewaardeerd. Zo ja, dan is dat bedrag bepalend voor de hoogte van het griffierecht.
2. Wordt in huurzaken veroordeling tot betaling van achterstallige huurtermijnen en (ontbinding met) ontruiming gevorderd, dan zal het griffierecht uitsluitend worden bepaald op basis van de hoogte van de gevorderde huurachterstand. Wordt alleen of separaat (ontbinding met) ontruiming gevorderd, dan is het griffierecht Afl/Cg 450 [BES: \$ 251] en in hoger beroep Afl/Cg 900 [BES: \$ 502].

Artikel 153. Subjectieve cumulatie

1. Bij meerdere eisers betaalt in beginsel ieder apart op basis van het door die eiser gevorderde (artikel 20 lid 1 Ltbz: 'van elke eisende partij'), maar een uitzondering is op haar plaats als hetzelfde gevorderd wordt op dezelfde grondslag (bijv. verdeling van een gemeenschap).

⁵⁵ Hof 4 februari 2003 en 17 maart 2020, ECLI:NL:OGHACMB:2020:41.

⁵⁶ HR 2 juni 2017, ECLI:NL:HR:2017:1014, NJ 2017/240, rov. 2.2.1-2.2.3 (boedeltekort) en GHvJ 29 augustus 2017, ECLI:NL:OGHACMB:2017:260 (direct geldelijk belang bij levering huis).

2. Bij meerdere gedaagden hangt het op dezelfde wijze ervan af of het hetzelfde gevorderd wordt op dezelfde grondslag, hetgeen bijv. niet het geval is bij een collectief ontbindingsverzoek (een verzoek van de werkgever tot ontbinding van meerdere arbeidsovereenkomsten).

Artikel 154. Boek 1-zaken; (kinder)alimentatie

1. In alle personen- en familierechtelijke zaken, dus ook (kinder)alimentatiezaken, moet Afl/Cg 50 [BES: \$ 28] aan griffierecht worden betaald (artikel 20 lid 2 onder a Ltbz).
2. De voogdijraad is nimmer griffierecht verschuldigd; voor het openbaar ministerie geldt hetzelfde (artikel 19 lid 1 Ltbz).

Artikel 155. Boek 1-zaken tegenover Boek 3 en Boek 4-zaken

Artikel 20 lid 2 onder a Ltbz spreekt van 'het bij of krachtens boek 1 van het Burgerlijk Wetboek bepaalde'. Hieronder vallen niet erfrechtzaken (boek 4 BW) en evenmin verdelingen (Boek 3 BW). Als evenwel in het kader van de echtscheidingsprocedure verdeling of bij huwelijkse voorwaarden overeengekomen verrekening wordt verzocht als nevenvoorziening (artikel 1:99 lid 4 BW en artikel 827 lid 1 onder b Rv), dan betaalt men het bijzondere lage tarief voor familie zaken. Als buiten de echtscheidingsprocedure een verdeling wordt gevorderd, of verrekening, dan betaalt men griffierecht naar gelang het direct geldelijk belang (artikel 20 lid 3 Ltbz), en ten minste Afl/Cg 450 [BES: \$ 251] in eerste aanleg en in hoger beroep ten minste Afl/Cg 900 [BES \$ 502].

Artikel 156. Lage tarieven niet in kort geding, bij beslag en vorderingszaken

De bijzondere lage tarieven in eerste aanleg voor familie zaken (Afl/Cg 50 [BES: \$ 28]; artikel 20 lid 2 onder a Ltbz) en - wat AUA, CUR en SXM aangaat - voor door de werknemer aangespannen arbeidszaken (Afl/Cg 50 [BES: \$ 28]; artikel 20 lid 2 onder c Ltbz) gelden niet in kort geding, niet in beslagzaken en niet in vorderingszaken. Het lage tarief geldt alleen als men een zaak opstart, eindigend in een beschikking, een verzoekzaak.

Artikel 157. Kleine vorderingen (small claims)

Het griffierecht voor kleine vorderingen als bedoeld in artikel 77 bedraagt Afl/Cg 50 [BES \$ 28] voor een natuurlijk persoon (niet handelend in de uitoefening van een beroep of bedrijf), en voor andere verzoekers Afl/Cg 100 [BES \$ 56].

Artikel 158. (Geen) naheffing na verwijzing kleine vordering (small claim)

In geval van verwijzing van een kleine vordering als bedoeld in artikel 79, wordt van een natuurlijk persoon is die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf geen griffierecht bijgeheven. Van anderen wel.

Artikel 159. Conservatoir beslag

1. Voor het verzoek tot het verkrijgen van verlof tot het leggen van conservatoir beslag moet Afl/Cg 450 [BES: \$ 251] worden betaald. Het verzoek om conservatoir beslag en de tijdig aanhangig gemaakte hoofdzaak wordt als één zaak gezien, zodat de voor het beslagrekest betaalde Afl/Cg 450 [BES: \$ 251] wordt afgetrokken van wat verschuldigd is in de hoofdzaak. Indien het griffierecht in de hoofdzaak echter lager is dan het voor het beslagverzoek betaalde griffierecht van Afl/Cg 450 [BES: \$ 251], vindt geen restitutie plaats.
2. Een verzoek tot het verkrijgen van verlof tot het leggen van conservatoir beslag wordt

vrijgesteld van griffierecht indien er al een hoofdzaak bij een van de gerechten of het hof aanhangig is waarvoor al ten minste Afl/Cg 450 [BES: \$ 251] respectievelijk Afl/Cg 900 [BES \$ 502] aan griffierecht is betaald. Voor een volgend beslagrekest wordt het volledige griffierecht van Afl/Cg 450 [BES: \$ 251] geheven en vindt geen verrekening plaats.

3. Ter zake van de hoofdzaak is, indien niet een bepaald bedrag gevorderd wordt als bedoeld in artikel 20 lid 2 Ltbz, de hoofdsom waarvoor conservatoir beslag is toegestaan een 'goede indicatie' van het 'direct geldelijk belang' als bedoeld in artikel 20 lid 3 Ltbz.⁵⁷

4. Bij meerdere eisers geldt wat hiervoor in artikel 153 [Subjectieve cumulatie] is gesteld.

Artikel 160. Schade op te maken bij staat (artikel 612 e.v. Rv)

Wordt vergoeding van schade op te maken bij staat gevorderd, dan moet betaald worden aan de hand van het geschatte 'direct geldelijke belang' (artikel 20 lid 3 Ltbz). In een eventueel volgende schadestaatprocedure wordt afgetrokken wat men reeds betaald heeft (vgl. artikel 21 lid 1 Ltbz).⁵⁸ Het griffierecht dat betaald is voor de hoofdzaak, wordt niet gerestitueerd, ook niet indien in de schadestaatprocedure een lagere schade gevorderd wordt dan het bedrag waarop het 'direct geldelijk belang' was geschat in de hoofdzaak. Indien in de schadestaatprocedure meer gevorderd wordt dan het in de hoofdprocedure gewaardeerde direct geldelijk belang, moet worden bijbetaald.⁵⁹ Is in de hoofdzaak het maximale griffierecht betaald, dan wordt voor de schadestaat geen griffierecht geheven.

Artikel 161. Veiling van schepen en vliegtuigen

Voor een verzoek tot openbare verkoop van een schip of een luchtvaartuig wordt het direct geldelijk belang bepaald op de (verwachte) verkoopopbrengst.

Artikel 162. Verkoop van aandelen

Voor een verzoek ex artikel 474g lid 1 Rv tot bepaling van termijn en wijze van verkoop van in beslag genomen aandelen wordt het direct geldelijk belang bepaald op de (verwachte) verkoopopbrengst.

Artikel 163. Renvooi

In de renvooiprocedure bij faillissement wordt voor het griffierecht aangesloten bij de hoogte van de vordering waarvan verificatie wordt gevraagd.

Artikel 164. Verzoek ingevolge artikel 17 Rijkswet op het Nederlandschap

Het betreft hier een verzoek aan het Hof met onbepaalde waarde, zodat Afl/Cg 900 [BES: \$ 502] verschuldigd is (artikel 20 lid 7 jo lid 3 Ltbz).

Artikel 165. In hoger beroep alleen laag tarief in familiezaken

Voor familiezaken geldt in hoger beroep het dubbele van het bijzondere lage tarief van artikel 20 lid 2 onder a Ltbz (dus Afl/Cg 100 [BES: \$ 56]). Verder geldt in alle zaken het gewone tarief, zie artikel 20 lid 7 Ltbz.

⁵⁷ Aldus het Hof op 4 februari 2003 in de zaak *Hanst v. Torres* (AR 362/01 – HAR 202/02; *Tijdschrift voor Antilliaans Recht-Justicia* 2003, af. 1, p. 61 e.v.), ECLI:NL:OGHNA:2003:11

⁵⁸ Aldus voornoemde Hofbeschikking in de zaak *Hanst v. Torres* (rov. 3.10-3.12).

⁵⁹ *Hanst v. Torres*, rov. 3.11

Artikel 166. Zelfstandige vaststelling griffierecht in hoger beroep

In hoger beroep moet de hoogte van het griffierecht zelfstandig worden beoordeeld. Het is dus mogelijk dat in eerste aanleg een hoger of lager direct geldelijk belang geldt dan in hoger beroep. Ook is mogelijk dat in eerste aanleg een onbepaalde waarde geldt en in hoger beroep een direct geldelijk belang dat op een bepaald bedrag kan worden gewaardeerd.⁶⁰

Artikel 167. Hoger beroep in verzoekzaken

In hoger beroep in verzoekzaken moet het griffierecht worden betaald gelijktijdig met het beroepschrift, dus binnen zes weken na de bestreden beschikking.

Artikel 168. Memorie van grieven per e-mail ingediend op de laatste dag

1. Het is geoorloofd in een vorderingszaak een memorie van grieven per -e-mail in te dienen.⁶¹ Uiterlijk op de volgende werkdag dient het griffierecht betaald te worden.⁶²
2. Het voorgaande geldt ook voor een beroepschrift in een verzoekzaak; de 'laatste dag' is hier echter zes weken na de bestreden beschikking; zie artikel 167.

Artikel 169. Geen tijdige betaling van nageheven griffierecht

Een redelijke wetstoepassing brengt mee dat artikel 270 lid 5 Rv in dit geval overeenkomstig moet worden toegepast. Het hoger beroep wordt daarom geacht te zijn vervallen.⁶³

Artikel 170. Depotrekening bij Hof

Verval van het hoger beroep op grond van artikel 270 lid 5 Rv zal doorgaans niet aan de orde zijn indien de gemachtigde een rekening-courant aanhoudt bij het Hof.⁶⁴

⁶⁰ Zie de Hofbeschikking van 17 maart 2020, ECLI:NL:OGHACMB:2020:41. Die beschikking betrof het 'direct geldelijk belang', bedoeld in artikel 20 lid 3 Ltbz, maar voor de uitleg van 'de eis of het verzoek strekt tot betaling van een bepaalde geldsom', bedoeld in artikel 20 lid 2 onder d-f Ltbz, geldt hetzelfde (Hofbeschikking van 18 april 2023, ECLI:NL:OGHACMB:2023:61).

⁶¹ HR 27 februari 2004, NJ 2004, 320, *Antilles Management Enterprises v. Mantout*

⁶² Hof 14 juni 2016, AR 73629 – H 53/16; vgl. M.F. Murray, *Elektronisch appèl?*, *Caribisch Juristenblad* 2014/1, p. 36-38

⁶³ Hof 19 mei 2015, KG 1205/13-Ghis 65846-H 429/13

⁶⁴ 1. In de zaak *Pengel v. ATC* heeft het Hof op 8 juni 2004, *Tijdschrift voor Antilliaans Recht-Justicia* 2004, afl. 4, p. 253 e.v. overwogen: 'Vindt binnen de termijn voor de memorie van grieven geen betaling plaats, dan vervalt daardoor het beroep (...) zoals (...) (maar niet zal opgaan als de gemachtigde een rekening-courant aanhoudt bij het Hof).'

2. Ter zake van *ontoereikend saldo* overwoog het Hof op 9 april 2013 (ECLI:NL:OGHACMB:2013:BZ9190)

'4.1. *Veltman en Mojacar AVV* betogen dat het hoger beroep is vervallen ingevolge artikel 270 lid 5 Rv, aangezien het griffierecht in hoger beroep door Aw en Caparrós te laat is betaald.

4.2. In het vonnis van het Hof van 8 juni 2004 in de zaak *Pengel v. ATC* (AR 67/018 – H. 45/04), *Tijdschrift voor Antilliaans recht-Justicia* 2007/4, p. 252-253 is geoordeeld dat de werking van artikel 270 lid 5 Rv niet zal intreden als de gemachtigde een rekening-courant aanhoudt bij het Hof (rov. 4.2).

4.3. De gemachtigden van Aw en Caparrós houden een depot aan bij het Hof. Ten tijde van de indiening van de memorie van grieven was het saldo van dit depot onvoldoende om het verschuldigde griffierecht (NAF. 15.000) af te boeken. In het dossier bevindt zich een verklaring van een medewerker van de Financiële Afdeling van het Hof, onder meer luidende: 'Direct nadat het bedrag was opgegeven is het griffierechtdepot aangezuiverd ...', alsmede '[advocatenkantoor X.] staat bij mij bekend als een kantoor dat het depot dezelfde dag nog aanzuivert als het erop wordt gewezen, dat het onvoldoende saldo vertoont ...'.

4.4. Van een gemachtigde kan niet in redelijkheid worden verlangd dat het saldo van het griffierechtdepot te allen tijde toereikend is. In het onderhavige geval hoeft niet de vraag beantwoord te worden hoe geoordeeld moet worden in het geval dat getalmd wordt met de aanzuivering van een te laag saldo.

4.5. Uit het voorgaande volgt dat het hoger beroep van Aw en Caparrós niet vervallen is.'

Artikel 171. Bewijs van onvermogen in aanvraag bij hoger beroep

1. Indien niet binnen de termijn voor indiening van de memorie van grieven en voor betaling van griffierecht in hoger beroep (zes weken na de akte van hoger beroep of in zaken die met een beschikking eindigen, dus verzoekzaken, zes weken na de uitspraak) een bewijs van onvermogen wordt verkregen, zal bij niet-betaling het hoger beroep niet geacht worden te zijn vervallen indien nadien het bewijs wordt verleend of geweigerd. Vereist is wel dat een bewijs van onvermogen is aangevraagd. Op het moment dat het griffierecht behoort te worden betaald (memorie van grieven in vorderingszaak of beroepschrift in verzoekzaak) moet een bewijs van de aanvraag worden overgelegd. Wordt niet tijdig een bewijs van aanvraag overgelegd, dan vervalt het hoger beroep.

2. Wordt na drie maanden nog geen bewijs van onvermogen overgelegd, dan vervalt bij niet-betaling het hoger beroep. De appellant moet zelf letten op deze termijnen.

Artikel 172. Verzoek vergunning tussentijds appel (artikelen 263a en 429n lid 4 Rv)

Voor dit verzoek aan het Hof is Afl/Cg 900 [BES: \$ 502] verschuldigd (zie Hoofdstuk 3 van Deel E en artikel 20 lid 7 Ltbz). Wordt vergunning verleend, dan is voor het hoger beroep griffierecht verschuldigd overeenkomstig de normale regels. In dat geval worden het verzoek om vergunning en het tussentijds appel als één zaak gezien, zodat de voor het verzoek betaalde griffierecht wordt afgetrokken van wat verschuldigd is voor de zaak in het hoger beroep.

Artikel 173. Vordering en verzoek schorsing tenuitvoerlegging in hoger beroep (artikelen 272 en 429p lid 2 Rv)

Ook hiervoor (zie Hoofdstuk 3 van Deel E) is Afl/Cg 900 [BES: \$ 502] verschuldigd (20 lid 7 Ltbz).

DEEL G LIQUIDATIETARIEF

Artikel 174. Liquidatietarief

I. TE LIQUIDEREN KOSTEN

Gemachtigdensalaris wordt alleen geliquideerd voor beroepsmatig optredende gemachtigden, dus alleen voor advocaten, deurwaarders en zaakwaarnemers.

Voor deurwaarders en zaakwaarnemers wordt alleen salaris geliquideerd indien zij bevoegd zijn om als gemachtigde op te treden.

Als de gemachtigde in dienst is van de cliënt, wordt in het algemeen geen salaris geliquideerd.

Aan curatoren en bewindvoerders die tevens advocaat zijn en in hoedanigheid optreden wordt ten behoeve van hun boedel salaris geliquideerd ongeacht of zij een gemachtigde hebben.

Naast het gemachtigdensalaris worden ook de werkelijke verschotten (griffierechten, kosten van exploten, getuigentaxen e.d.) geliquideerd.

Het bedrag van het te liquideren gemachtigdensalaris is enerzijds afhankelijk van de verrichte werkzaamheden, gewaardeerd in punten (A), en anderzijds van het belang van de zaak, gewaardeerd in een bedrag per punt (B).

De rechter kan van de uit dit artikel voortvloeiende liquidatietarieven afwijken indien daartoe op grond van de eenvoudige of gecompliceerde aard van de zaak en/of de klaarblijkelijke inspanning van de gemachtigde aanleiding is.

A. Waardering van de verrichte werkzaamheden in punten:

Iedere conclusie vóór de tussenuitspraak (het verzoekschrift daaronder begrepen), tot een maximum van twee:	1
Pleidooi	1
Pleidooi in incident	1
Enquête aan eigen zijde	1
Voortzetting enquête aan eigen zijde	½
Bijwoning enquête aan de zijde van de wederpartij	½
Voortzetting daarvan	½
Mondelinge behandeling/comparitie, anders dan tegelijk met enquête	1
Bevolen gerechtelijke plaatsopneming	1
Conclusies na tussenuitspraak, tot een maximum van één conclusie	½
Akten ter rolle met bijzondere inhoud	½
Akten ter rolle zonder bijzondere inhoud	0

Conclusie in een incident, ongeacht het aantal	1
Incident verhoor op vraagpunten, inclusief bijwoning van het verhoor, voor iedere partij	1
Conservatoir beslag met rekest tot een maximum van één rekest	1
Bijwoning eedaflegging	0
Rekest, verweerschrift in rekestprocedures	1
Memorie van grieven/ beroepschrift	2
Memorie van antwoord / verweerschrift	2
Memorie van grieven incidenteel	1
Memorie van antwoord incidenteel	1
Schriftelijk pleidooi	½
Mondelinge pleidooien en verrichtingen na tussenuitspraak in hoger beroep worden op de dezelfde wijze gewaardeerd als in eerste aanleg.	

Reconventie als zelfstandige vordering wordt op punten gewaardeerd op gelijke voet als conventie.

Is de reconventionele vordering in overwegende mate op dezelfde stellingen gebaseerd als het verweer in conventie, dan wordt de puntenwaardering gehalveerd.

Enquêtes e.d., gecombineerd in conventie en reconventie, worden slechts éénmaal gerekend, naar bevind van zaken in conventie of in reconventie.

B. Waardering van het belang van de zaak:

1. Eerste aanleg, bodemzaken⁶⁵

Tarief 0: minder dan Afl/Cg 500 [BES: \$ 279] in hoofdsom
Afl/Cg 50 [BES: \$ 28] per punt met een maximum van 4 punten.

Tarief 1: Afl/Cg 500 [BES: \$ 279] tot Afl/Cg 1.000 [BES: \$ 559] in hoofdsom:
Afl/Cg 100 [BES: \$ 56] per punt met een maximum van 4 punten.

Tarief 2: Afl/Cg 1.000 [BES: \$ 559] tot Afl/Cg 5.000 [BES: \$ 2.793] in hoofdsom:
Afl/Cg 250 [BES: \$ 140] per punt met een maximum van 5 punten.

Tarief 3: Afl/Cg 5.000 [BES: \$ 2.793] tot Afl/Cg 10.000 [BES: \$ 5.587] in hoofdsom:
Afl/Cg 500 [BES: \$ 279] per punt met een maximum van 5 punten.

Tarief 4: Afl/Cg 10.000 [BES: \$ 5.587] tot Afl/Cg 25.000 [BES: \$ 13.966] in hoofdsom:
Afl/Cg 1.000 [BES: \$ 559] per punt met een maximum van 5 punten.

Tarief 5: Afl/Cg 25.000 [BES: \$ 13.966] tot Afl/Cg 50.000 [BES: \$ 27.933] in hoofdsom, alsmede zaken van onbepaalde waarde en verklaringsprocedures, tenzij duidelijke aanwijzingen bestaan dat deze zaken onder een ander tarief vallen:

⁶⁵ Onder bodemzaken kunnen hier in voorkomend geval ook verzoekzaken (bijvoorbeeld handelsrekest) worden begrepen.

Afl/Cg 1.250 [BES: \$ 698] per punt met een maximum van 6 punten.

Tarief 6: Afl/Cg 50.000 [BES: \$ 27.933] tot Afl/Cg 100.000 [BES: \$ 55.866] in hoofdsom: Afl/Cg 1.500 [BES: \$ 840] per punt met een maximum van 7 punten.

Tarief 7: Afl/Cg 100.000 [BES: \$ 55.866] tot Afl/Cg 250.000 [BES: \$ 139.665] in hoofdsom: Afl/Cg 2.000 [BES: \$ 1.117] per punt met een maximum van 10 punten.

Tarief 8: Afl/Cg 250.000 [BES: \$ 139.665] tot Afl/Cg 500.000 [BES: \$ 279.330] in hoofdsom: Afl/Cg 3.000 [BES: \$ 1.676] per punt zonder maximum aantal punten.

Tarief 9: Afl/Cg 500.000 [BES: \$ 279.330] tot Afl/Cg 1.000.000 [BES: \$ 558.659] in hoofdsom: Afl/Cg 4.000 [BES: \$ 2.235] per punt zonder maximum aantal punten.

Tarief 10: Afl/Cg 1.000.000 [BES: \$ 558.659] tot Afl/Cg 2.000.000 [BES: \$ 1.117.318] in hoofdsom: Afl/Cg 5.000 [BES: \$ 2.739] per punt zonder maximum aantal punten.

Tarief 11: Afl/Cg 2.000.000 [BES: \$ 1.117.318] of meer in hoofdsom: Afl/Cg 6.000 [BES: \$ 3.352] per punt zonder maximum aantal punten.

2. Eerste aanleg, kort geding

In zaken zonder ingewikkelde feitelijke of juridische aspecten, zoals veelal ontruimingszaken, wordt een salaris geliquideerd van Afl/Cg 750 [BES: \$ 419] (bij verstek of referte) of Afl/Cg 1.000 [BES: \$ 559] (bij tegenspraak). In andere gevallen wordt aan salaris Afl/Cg 1.500 [BES: \$ 838] geliquideerd.

Voor de reconventie als zelfstandige vordering wordt het salaris geliquideerd op gelijke voet als in conventie. Is de vordering in reconventie in overwegende mate op dezelfde stellingen gebaseerd als het verweer in conventie, dan wordt aan salaris de helft van het salaris in conventie geliquideerd.

3. Eerste aanleg, arbeidszaken

In arbeidszaken met een eenvoudig procesverloop is het voor kort geding bepaalde van overeenkomstige toepassing.

4. Principaal appèl bij het Hof, bodemzaken⁶⁶ en kort geding

Tarief 1: minder dan Afl/Cg 1.000 [BES: \$ 559] in hoofdsom: Afl/Cg 100 [BES: \$ 56] per punt met een maximum van 4 punten.

Tarief 2: Afl/Cg 1.000 [BES: \$ 559] tot Afl/Cg 5.000 [BES: \$ 2.793] in hoofdsom: Afl/Cg 250 [BES: \$ 140] per punt met een maximum van 5 punten.

⁶⁶ Onder bodemzaken kunnen hier in voorkomend geval ook verzoekzaken (bijvoorbeeld handelsrekest) worden begrepen.

Tarief 3: Afl/Cg 5.000 [BES: \$ 2.793] tot Afl/Cg 10.000 [BES: \$ 5.586] in hoofdsom: Afl/Cg 500 [BES: \$ 279] per punt met een maximum van 5 punten.

Tarief 4: Afl/Cg 10.000 [BES: \$ 5.586] tot Afl/Cg 25.000 [BES: \$ 13.966] in hoofdsom: Afl/Cg 1.500 [BES: \$ 840] per punt met een maximum van 3 punten.

Tarief 5: Afl/Cg 25.000 [BES: \$ 13.966] tot Afl/Cg 50.000 [BES: \$ 27.933] in hoofdsom, alsmede zaken van onbepaalde waarde en verklaringsprocedures, tenzij duidelijke aanwijzingen bestaan dat deze zaken onder een ander tarief vallen: Afl/Cg 2.000 [BES: \$ 1.117] per punt met een maximum van 3 punten.

Tarief 6: Afl/Cg 50.000 [BES: \$ 27.933] tot Afl/Cg 100.000 [BES: \$ 55.866] in hoofdsom: Afl/Cg 2.500 [BES: \$ 1.397] per punt met een maximum van 4 punten.

Tarief 7: Afl/Cg 100.000 [BES: \$ 55.866] tot Afl/Cg 250.000 [BES: \$ 139.665] in hoofdsom: Afl/Cg 3.500 [BES: \$ 1.955] per punt met een maximum van 6 punten.

Tarief 8: Afl/Cg 250.000 [BES: \$ 139.665] tot Afl/Cg 500.000 [BES: \$ 279.330] in hoofdsom: Afl/Cg 5.500 [BES: \$ 3.073] per punt zonder maximum aantal punten.

Tarief 9: Afl/Cg 500.000 [BES: \$ 279.330] tot Afl/Cg 1.000.000 [BES: \$ 558.659] in hoofdsom: Afl/Cg 7.000 [BES: \$ 3.911] per punt zonder maximum aantal punten.

Tarief 10: Afl/Cg 1.000.000 [BES: \$ 558.659] tot Afl/Cg 2.000.000 [BES: \$ 1.117.318] in hoofdsom: Afl/Cg 8.000 [BES: \$ 4.469] per punt zonder maximum aantal punten.

Tarief 11: Afl/Cg 2.000.000 [BES: \$ 1.117.318] of meer in hoofdsom: Afl/Cg 9.000 [BES: \$ 5.028] per punt zonder maximum aantal punten.

4. Incidenteel appèl bij het Hof, bodemzaken en kort geding

Berekend wordt de helft van het tarief van het principaal appèl, mits het Hof het incidenteel appèl noodzakelijk oordeelt.

II TARIEF BIJ AFDOENING BUITEN LIQUIDATIE

1. De gedaagde die afdoet vóór de dienende dag betaalt de eiser een gemachtigdensalaris naar 1 punt. Daarnaast een salaris voor eventueel gelegd beslag naar ½ punt of 1 punt, volgens hoofdstuk A van het hiervoor vermelde liquidatietarief
2. De gedaagde die op of na de dienende dag afdoet betaalt de eiser een salaris berekend volgens het liquidatietarief.
3. De eiser of appellant die een aanhangige zaak afdoet betaalt de gedaagde of de geïntimeerde, die zich heeft gesteld, een salaris volgens het liquidatietarief.

4. Bij faillissementsaanvragen is de verweerder aan de verzoeker een gemachtigdensalaris van Afl/Cg 500 [BES: \$ 279] verschuldigd.
5. Bij executoriaal beslag zonder verdere gerechtelijke maatregelen mag de beslaglegger aan gemachtigdensalaris Afl/Cg 500 [BES: \$ 279] in rekening brengen. Bij verdere gerechtelijke maatregelen worden deze berekend volgens het liquidatietarief.
6. De na de uitspraak nog vallende kosten (de nakosten) worden voor wat betreft het gemachtigdensalaris (het nasalaris) forfaitair berekend op Afl/Cg 250 [BES: \$ 140] zonder betekening in conventie of reconventie, op Afl/Cg 400 [BES: \$ 223] zonder betekening in conventie en reconventie tezamen, en verhoogd met Afl/Cg 150 [BES: \$ 84] in geval van betekening.

Slechts de procespartij die een volledige veroordeling van de wederpartij in de proceskosten verkreeg heeft recht op nakosten, dus niet in het geval van gehele of gedeeltelijke compensatie van kosten.

Het nasalaris belooft nooit meer dan de helft van het geliquideerde salaris.

Kosten van betekening zijn, bijzondere omstandigheden uitgezonderd⁶⁷, slechts verschuldigd nadat de veroordeelde partij veertien kalenderdagen na aanschrijving de tijd heeft gehad om alsnog in der minne aan het gewezen vonnis te voldoen.

III BUITENGERECHTELIJKE KOSTEN

Overeengekomen en niet overeengekomen

Indien voldoende gesteld en gebleken is dat daadwerkelijk en in redelijkheid buitengerechtelijke kosten zijn gemaakt (dus kosten waarvoor de proceskosten niet reeds een vergoeding plegen in te sluiten, zie artikel 63a Rv), zullen deze worden toegewezen naar rato van 1½ punt van het liquidatietarief voor bodemzaken in de eerste aanleg, tenzij bij het verzoekschrift is aangetoond waarom een (zodanige) begroting niet op haar plaats is. Dit geldt ongeacht of vergoeding van kosten is overeengekomen.

⁶⁷ Bijvoorbeeld bij ontruiming of als aan een veroordeling een dwangsom is verbonden.

DEEL H OVERGANGS- EN SLOTBEPALINGEN

Artikel 175. Dit reglement vervangt het in Aruba, Curaçao, Sint Maarten of op Bonaire, Sint Eustatius of Saba bestaande procesreglement en de brieven van rechters en van de griffie, voor zover daarin voorschriften voorkomen over onderwerpen die in dit procesreglement worden geregeld.

Artikel 176. Dit reglement heeft directe werking en is tevens van toepassing op de verdere behandeling van zaken die op de dag van inwerkingtreding reeds aanhangig zijn, tenzij de rechter anders beslist op de grond dat een partij daardoor onredelijk wordt benadeeld.

Artikel 177. Dit reglement wordt ter kosteloze inzage door eenieder gelegd ter griffie van de gerechten van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba, zittingsplaats Bonaire, alsmede ter griffie van het Hof in Curaçao. Het reglement wordt tevens gepubliceerd op de website van het Gemeenschappelijk Hof www.ghvj.org.

Artikel 178. Dit reglement wordt aangehaald als Procesreglement 2026, is vastgesteld door de hofvergadering van het Gemeenschappelijk Hof, treedt in werking op 1 augustus 2026 en kan slechts worden gewijzigd bij besluit van de hofvergadering.